

The Prabuddha Keralam.

പ്രബുദ്ധകേരളം

വിവേക നിർമ്മലാനന്ദ ജ്ഞാനവൈരാഗ്യനിധിഭം

“പ്രബുദ്ധകേരളം” രാമകൃഷ്ണാരക്ഷതൃസ്വഭാ

7 10 20

വാല്യം ൧൭ { ൧൧൭ വൃശ്ചികം { ലക്കം ൨

ശ്രീ.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണാപദേശം.

ധർമ്മത്തെ അധികരിച്ചുള്ള പ്രസാദം.

ഞാൻ ജനിച്ച് ആ രാജ്യവിഭാഗത്തു ആളുകൾക്കുവേണ്ടി കിടക്കുന്ന ധാന്യം അളക്കുന്നതു നിങ്ങൾക്കു പ്പച്ചപ്പോഴും കാണാം. ഒരാരം അളന്നുകൊണ്ടേ ഇരിക്കുന്നു. അയാളുടെ കൈ എത്തുന്നതുവരെയുള്ള കൂനയുടെ ഭാഗം അളന്നു തീരുന്നതോടുകൂടി മറ്റൊരാൾ ധാന്യം അങ്ങോട്ടു നീക്കി ഇട്ടുകൊടുക്കുന്നു. മിക്കവാറും അതേ മാതിരിയിൽ യഥാർത്ഥഭക്തന്മാർ തന്റെ സത്യങ്ങളുടെ ഉപചയത്തിനു കുറവുവരുത്തില്ല അയാൾക്കു ഉള്ളിൽനിന്നും അഭിനവങ്ങളായ ആശയങ്ങളുടെ അവിരതമായ ഉപചയം കിട്ടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു; ആ ഉപചയം ഒരിക്കലും തീൻപോകുന്നില്ല.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൈകാരിക തിരുവായ്മൊഴി

രണ്ടാംഭാഗം ഇരുപത്തിരണ്ടാംഖണ്ഡം.

അദ്ധ്യായം ൧

കൃഷ്ണവർഷം ചുവപ്പു ഡിസംബർ രണ്ടാമത്തെ മാസമാണെന്നു ശ്രീകൃഷ്ണഭാവൈകാരിക തിരുവായ്മൊഴിയിൽ പറയുന്നു. പലരും ഭഗവാൻ ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൈകാരികയെ വന്നിട്ടുണ്ട്. അതിൽ ചിലർ തന്നെ അനേകം പേർ വന്നിരിക്കുന്നു. മാസ്റ്റർ പ്രസന്നൻ വന്നപ്പോൾ ഭഗവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുറിയുടെ തെക്കുവശത്തു ഇരിക്കുകയാണ്. അവർ വന്ന ഭഗവാന്റെ തൂപ്പാക്കുളം വെട്ടി. ശ്രീരാമഭാവൈകാരിക ഭഗവാനെ കാണുന്നതു ഇതാണെന്നു. ഭഗവാൻ മാസ്റ്ററോടു ചോദിച്ചു—“എന്താ! ബങ്കിമിനെ വിളിച്ചുകൊണ്ടുവന്നില്ലേ?”

ബങ്കിം ഒരു പാറശാലാവിദ്യാർത്ഥിയാണ്. ഭഗവാൻ ബാഗ്ബസാറിൽ അയാളെ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ഒരേ വയസ്സ് കണ്ടപ്പോൾ തന്നെ കൊച്ചൻ മിടിക്കുന്നെന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞിരുന്നു.

ഭക്തന്മാർ അനേകം പേർ വന്നിരിക്കുന്നു. കേദാരൻ, രാമൻ, നിത്യഗോപാലൻ, താരകൻ, സുരേശമിത്രൻ തുടങ്ങിയ ബാലഭക്തന്മാരും വന്നിട്ടുണ്ട്. അപ്പം കഴിഞ്ഞു ഭഗവാൻ ഭക്തന്മാരെ അറിയിച്ചു പഞ്ചവടിയിൽ ചെന്നു ഇരിക്കുന്നു. ഭക്തന്മാർ നാലു വശത്തും ചുറ്റിയിരിക്കുന്നു. ചിലർ ഇരിക്കുന്നു, ചിലർ നിൽക്കുന്നു. ഭഗവാൻ പഞ്ചവടി തലത്തിലെ തറയോടു പാകിയ തറയിൽ ഇരിക്കുന്നു. തെക്കുവടിയെത്താറോട്ടുനോക്കിയിരിക്കുന്നു. ചിലർ ചിലർക്കു മാസ്റ്ററോടു പറഞ്ഞു—“എന്താ? പുസ്തകമാണോ അത്?”

മാസ്റ്റർ:—ഉവ്വ്.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൈകാരിക:—കുറെ വായിക്കുക. കേൾക്കട്ടെ. ഭക്തന്മാർ സോൽക്കണ്ഠം എന്തൊരു പുസ്തകമെന്നു നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പുസ്തകത്തിന്റെ പേര് “ദേവിചര്യദാസി”. ദേവിചര്യദാസിയിൽനിന്നു മകളെത്തപ്പാറി പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു ഭഗവാൻ കേട്ടിരിക്കുന്നു. ഗ്രന്ഥകാരനായ ശ്രീബങ്കിമചര്യദാസിഭാവൈകാരിക സുഖാതിയും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. പുസ്തകത്തിൽ അദ്ദേഹം എന്തു എഴുതിയിട്ടുണ്ടെന്നു അറിഞ്ഞാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രന്ഥകാരന്റെ മനസ്ഥിതി ഏതു തരമെന്നു അറിവാൻ കഴിയും. മാസ്റ്റർ പറഞ്ഞു:—“ഒരു പെൺകുട്ടി കൊള്ളിക്കാന്റെ കൈയിൽപ്പെട്ടു. കുട്ടിയുടെ പേര് പ്രാമല്ല. പിന്നീട് അവൾ

ഭേദിച്ചുവന്നിരുന്നിരിക്കാം. കവർച്ചക്കാരന്റെ കൈയിൽപ്പെട്ടവനെ പറഞ്ഞുവെല്ലാം. ആ തസ്കരന്റെ പേര് “ഭവാനിപാഠകൻ”. അയാൾ കവർച്ചക്കാരൻ തന്നെ എങ്കിലും വളരെ നല്ല മനുഷ്യൻ. അയാൾ പ്രഹേല്യം പലതരം സാധനങ്ങളും ഭജനങ്ങളും ശീലിച്ചിട്ടു. നിഷ്കാമ കർമ്മം ചെയ്യേണ്ടതെങ്ങനെയാണെന്നും പഠിച്ചിട്ടു. ആ കവർച്ചക്കാരന്റെ പ്രവൃത്തി അതുതന്നെയാണ്. ഏങ്ങനെ? ഭജനങ്ങളിൽ നിന്നും പണം പിടിച്ചു പഠിപ്പിച്ചു ഭരിച്ചുമാക്കും പാവപ്പെട്ടവർക്കും സംഭാവന ചെയ്യുക. ഇങ്ങനെയാണ്. പ്രഹേല്യം അയാൾ പറയാൻമുണ്ട്.—ഞാൻ ഭജനശിക്ഷണവും ശിഷ്യരക്ഷണവും നടത്തുന്നു.—

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൻ:—ഓ! അതു രാജാവിന്റെ കടമയാണ്.

മംസ്തർ:—മറ്റൊരു ഭക്തിയെപ്പറ്റിപ്പറയുന്നു. ഭവാനിപാഠകൻ പ്രഹേല്യം തേടിയിരിക്കാൻവേണ്ടി ഒരു സ്ത്രീയെ നിയോഗിച്ചു. അവളുടെ പേര് “നിശി”. ആ സ്ത്രീ വലിയഭക്തയാണ്. അവൾ ശ്രീകൃഷ്ണനാണ് തന്റെ ഭർത്താവെന്നു പറയാറുണ്ട്. പ്രഹേല്യം വിവാഹം കഴിഞ്ഞിരുന്നു. പ്രഹേല്യം അമ്മയില്ല, അമ്മയുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു മിഥ്യാവാദം പറഞ്ഞിട്ടാകാം അവരെ തന്നിട്ടു തള്ളിയിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് ശപഥമനുസരിച്ച് പുരുഷവുമായി ഗൃഹത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോയില്ല. മകൻ പിന്നെയും രണ്ടു വിവാഹംകഴിപ്പിച്ചു. പ്രഹേല്യം അവളെ ഭർത്താവിന്റെ പേരിൽ വളരെ സ്നേഹമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ ഭാഗം വായിച്ചുകേട്ടാൽ ഇതു നല്ലപോലെ മനസ്സിലാക്കും:—

നിശി:—ഞാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ (ഭവാനിപാഠകന്റെ) മകളാണ്. അദ്ദേഹം എന്റെ അമ്മൻ. അദ്ദേഹവും എന്നെ ഒരു പ്രകാരത്തിൽ കന്യകാഭാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

പ്രഹേല്യം:—ഒരു പ്രകാരമെന്നാലെങ്ങനെ?

നിശി:—സർവ്വവും ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

പ്രഹേല്യം:—അതെങ്ങനെ!

നിശി:—രൂപം, ധനം, പ്രാണൻ സകലതും.

പ്രഹേല്യം:—അദ്ദേഹമാണോ നിന്റെ ഭർത്താവ്?

നിശി:—എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ അദ്ദേഹം എന്റെ പേരിൽ പരിപൂർണ്ണ അധികാരിയാണ്. അതിനാൽ അദ്ദേഹം തന്നെ എന്റെ ഭർത്താവ്.

പ്രഹേല്യം നെടുവീർപ്പിട്ടുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:—എനിക്കു പറയാൻ സാധ്യമല്ല. നീ ഒരിക്കലും ഭർത്താവിനെക്കണ്ടിട്ടില്ല. അതാണ് ഇങ്ങനെ പറയുന്നതു്. ഭർത്താവിനെക്കണ്ടാൽ ഒരിക്കലും ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ മനസ്സ് ചെല്ലുന്നതല്ല.

മൂലനായ വ്രജേശ്വരൻ (പ്രഹേല്യം ഭർത്താവ്) ഇതറിയുന്നില്ല.

തോഴി പറഞ്ഞു:-- ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ സകലസ്രീകളുടേയും മനസ്സുചെല്ലുന്നതാണ്. എന്തെന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രൂപം അനന്തം, യൗവനം അനന്തം, ഐശ്വര്യം അനന്തം.

ഈ യുവതി ഭവാനീപാഠകന്റെ ശിഷ്യത്തിയാണ്. എന്നാൽ പ്രഹുല്ല നിരക്ഷരയും. അവൾക്കു നിശിയുടെ വാക്യത്തിനു മറുപടി പറയാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. ഹിന്ദുമതമേധാവികൾ ഉത്തരം പറയും. ഈശ്വരൻ അനന്തൻതന്നെ. എന്നാൽ അനന്തനെ ഈ ചെറുതായ ഹൃദയപഞ്ചരത്തിൽ അടക്കിക്കുന്നതെങ്ങനെ? സാത്തനെ അതിൽ ഉള്ളടക്കും. അതുകൊണ്ട് അനന്തനായ ജഗദീശ്വരൻ ഒരു ഹിന്ദുവിന്റെ ഹൃദയപഞ്ചരത്തിൽ വാണതായ ശ്രീകൃഷ്ണനായിരിക്കുന്നു. ഭർത്താവ് കറെക്കൂടി സംസ്കൃതമായ രീതിയിൽ സാത്തനാകുന്നു അതിനാൽ മേലേ മം പരിശുദ്ധമായിരിക്കുന്നപക്ഷം ഭർത്താവു ഭഗവദ് പ്രാപ്തിക്കായുള്ള പ്രഥമസോപാനമാകുന്നു. അതുകൊണ്ടത്രേ ഹിന്ദുവനിതകൾക്ക് ഭർത്താവുതന്നെ ദൈവതമായിരിക്കുന്നത്. മറ്റു സകലസമുദായങ്ങളും, ഹിന്ദുജാതിയുടെ മുൻപാകെ, ഇക്കാര്യത്തിൽത്താണുപടിതന്നെ.

പ്രഹുല്ല നിരക്ഷരയാണല്ലോ. അതുകൊണ്ടവൾക്കു നിശി പറഞ്ഞതു മനസ്സിലായില്ല. പ്രഹുല്ല പറഞ്ഞു:--തോഴി! നീ പറയുന്നതു എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. നിന്റെ പേരെന്താണെന്നു ഇതേവരെ പറഞ്ഞില്ലല്ലോ?

തോഴി പറഞ്ഞു:--ഭവാനീപാഠകൻ എനിക്കു നിശിയെന്നു പേരിട്ടിരിക്കുന്നു. ഞാൻ ദിവ്യയുടെ സോദരിയായ നിശിയാണ്. ദിവ്യയെ ഒരു ദിവസം കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരാം. എന്നാൽ ഞാൻ പറയുന്നതിനെ കേൾക്കുക. ഈശ്വരനാണ് പരമഭർത്താവ്. സ്രീജനങ്ങൾക്കു പതിയാണ് ദേവത. ശ്രീകൃഷ്ണൻ സകലരുടെയും ദേവതയത്രേ. രണ്ടു ദേവതയെങ്ങനെയാണ് തോഴി? രണ്ടിശ്വരനോ? ഈ ക്ഷുദ്രഹൃദയത്തിലെ ക്ഷുദ്രഭക്തിയെ രണ്ടു ഭാഗമായി അംശിയാൽ എത്രകാണാം?

പ്രഹുല്ല:--എന്ത്? സ്രീകളുടെ ഭക്തിക്ക് അവസാനമുണ്ടെന്നോ?

നിശി:--സ്രീകളുടെ സ്നേഹത്തിനു അവസാനമില്ല. ഭക്തിവേറെ, സ്നേഹംവേറെ.

മാസ്റ്റർ:--ഭവാനീപാഠകൻ പ്രഹുല്ലയെക്കൊണ്ടു സാധനഭജനകൾ തുടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

ആദ്യവർഷം ഭവാനീപാഠകൻ പ്രഹുല്ലയുടെ ഗൃഹത്തിൽ യാതൊരു പുരുഷനാണെന്നും ചെല്ലാനോ, അവളെ ഗൃഹത്തിനു വെളിച്ചിച്ചുള്ള പുരുഷനായുമായി സംഭാഷണം ചെയ്യുവാനോ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. രണ്ടാകൊല്ലം പുരുഷനായുമുള്ള സംഭാഷണത്തെ തടഞ്ഞിട്ടു. എന്നാൽ അവളുടെ ഗൃഹത്തിൽ ഒരു പുരുഷനെയും ചെല്ലാൻ അനുവദിച്ചില്ല. മൂന്നാം കൊല്ലം പ്രഹുല്ലയുടെ ശിരസ്സ് മണ്ഡനംചെയ്തു.

അപ്പോൾ ഭവാനീപാഠകൻ, തെഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ഏതാനും ശിഷ്യന്മാരെണിയ്ക്കു പ്രഹല്ലയുടെ അടുക്കൽ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. പ്രഹല്ല മുണ്ഡിതശിരസ്സായി മുഖം കനിവുകൊണ്ട് അവരുമായി ശാസ്ത്രീയസംഭാഷണങ്ങൾ നടത്തിവന്നു.

അനന്തരം പ്രഹല്ലയുടെ വിദ്യാഭ്യാസം ആരംഭിച്ചു. വ്യാകരണം പഠിച്ചു. രഘുവംശം, കമാരസംഭവം, നൈഷധം, അഭിജ്ഞാനശാകുന്തളം ഇതൊക്കെ പഠിച്ചു. കറെ സാഖ്യം, അല്പംവേദാന്തം, അല്പം ന്യായശാസ്ത്രം ഇവയും പഠിച്ചു.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവേൻ:--ഇതിന്റെ അർത്ഥമെന്താണെന്നറിയാമോ? വായിക്കയും പഠിക്കയും ചെയ്തില്ലെങ്കിൽ ജ്ഞാനമുണ്ടാവുകയില്ലെന്നാണ്. ഈ ഏഴുതുകാരെക്കൊണ്ടൊക്കെ അഭിപ്രായം അതാണ്. ഇവർ വിചാരിക്കുന്നത് ആദ്യം ഏഴുതും വായനയും, പിന്നീട് ഈശ്വരൻ, എന്നാകുന്നു. ഈശ്വരനെ അറിയണമെങ്കിൽ ഏഴുതും വായനയും ആവശ്യമാണത്രേ. ഒരു ജമിന്ദാരമായിട്ട് സംഭാഷണം ചെയ്യണമെന്നിരിക്കട്ടെ. അയാൾക്കു എത്രചീട്ടുണ്ട്? എത്രധനമുണ്ട്? എത്രകമ്പനികളുണ്ട്? ഇതൊക്കെ മുമ്പേകൂട്ടി അറിഞ്ഞിട്ട് എനിക്കെന്തുകാര്യമാണ്? രല്ലപാടും, സ്തുതിചോ, വാതിൽകാക്കുന്ന ശിപായിയുടെ തല്ലുവാങ്ങിയോ, എങ്ങനെയായാലും വേണ്ടുകില്ല. ഏങ്ങനെയാങ്കിലും ഹൃദത്തിനുള്ളിൽക്കടന്നു ജമിന്ദാരമായി സംഭാഷണം ചെയ്യണം. നിലം, പൂരയിടം, ഐശ്വര്യം ഇവയെക്കുറിച്ചറിയണമെന്നു തോന്നുന്നുവെങ്കിൽ അപ്പോൾ നേരിട്ടു ചോദിച്ചാൽ മതിയല്ലോ. വളരെയെളുപ്പം അറിയാം. ആദ്യമേ രാമൻ, പിന്നീട് രാമന്റെ ഐശ്വര്യം,--അതായതു ജഗത്തു്. അതാണ് വാത്സമികി "മധ" "മരാ" എന്നമന്ത്രം ജപിച്ചതു്. "മ" എന്നാൽ ഈശ്വരൻ. "ഃ" എന്നതിനു ജഗത്തു്, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഐശ്വര്യം എന്നർത്ഥം.

ഭക്തന്മാർ ആശ്ചര്യസമേതം ഭഗവാന്റെ വചനാമൃതം പാനം ചെയ്യുന്നു.

അദ്ധ്യായം ൨

മാസ്റ്റർ:-- അധ്യയനം അവസാനിച്ച് പലനാളത്തെ സാധനകളും കഴിഞ്ഞശേഷം ഭവാനീപാഠകൻ പ്രഹല്ലയെ വീണ്ടും കാണാൻവന്നു. ഇപ്പോൾ നിഷ്കാമകർമ്മത്തെപ്പറ്റി ഉപദേശം കൊടുക്കുന്ന ശിതയിൽനിന്നും ഒരുശ്ലോകം ഉദ്ധരിച്ചു.

തന്മാസേകതഃസതതം കാര്യം കർമ്മസമാചര
അസങ്കേതാഹ്യാചരൻകർമ്മ പരമാഷ്ടോതിപുരുഷഃ *

അനാസക്തിക്കു ന ലക്ഷണം പറയുന്നു:—
(൧) ഇന്ദ്രിയസംയമം. (൨) നിരഹങ്കാരം. (൩) ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ ഫലസമർപ്പണം.

നിരഹങ്കാരാകൃതാതെ ധർമ്മാചരണം സാധ്യമല്ല. ഗീതയിൽ നിന്നും വീണ്ടും ഉദ്ധരിക്കുന്നു,—

പ്രകൃതേ: ക്രിയമാണാനി ഗുണൈ: കർമ്മാണിസർവ്വശ: |
അഹങ്കാരവിമുക്താത്മാ കർത്താഹമിതിമന്യതേ. ||

അനന്തരം സർവ്വകർമ്മഫലത്തേയും ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ സമർപ്പിക്കുക. ഗീതയിൽ നിന്നും പറയുന്നു:—

യത്കരോഷീയദശ്നാസി യജ്ജ്ഞോഷീദദാസിയത് |
യതപന്യസി കൗന്തേയ തത്കരുഷ്വപമദർപ്പണം. §

നിഷ്കാമകർമ്മത്തിനു ഇങ്ങനെ ന ലക്ഷണം പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ:—അതു ശരി. ഗീതയിലെ വാക്യമാണ്. ലബധിപ്പാൻ വഹിയാ. എന്നാൽ ഒരു കാര്യമുണ്ട്. ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ ഫലസമർപ്പണത്തെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു, ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ ഭക്തിയെപ്പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടില്ലയോ?

മാസ്റ്റർ:—ഈ സ്ഥലത്തു ഇതു അത്ര വ്യക്തമാക്കിയിട്ടില്ല.

അതിനു ശേഷം ധനത്തെ എങ്ങനെയാണു വിനിയോഗിക്കേണ്ടതെന്നു പറയുന്നു. പ്രഹല്ല പറഞ്ഞു:—ഈ സമസ്ത ധനവും ഞാൻ ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

പ്രഹല്ല:—എപ്പോൾ എന്റെ കർമ്മങ്ങൾ ആസക്തം ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ സമർപ്പിച്ചുവോ അപ്പോൾ എന്റെ ഈ ധനവും ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ അർപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ഭവാനിപാകൻ:—ധനം മുഴുവനും?

പ്രഹല്ല:—അതെ, മുഴുവനും.

* അതുകൊണ്ടു സർവ്വദാ അനാസക്തനായി കർമ്മം ചെയ്യുക. എന്നെന്നാൽ അനാസക്തനായി കർമ്മം ചെയ്താൽ മനുഷ്യൻ ആശ്രേഷ്ഠമായ ഭഗവൽപദത്തെ പ്രാപിക്കും.

|| സകല കർമ്മങ്ങളും പ്രകൃതിയുടെ ഗുണസമൂഹങ്ങളാൽ നടത്തപ്പെട്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അഹങ്കാരമൂലമായ മനുഷ്യൻ താനാണു കർത്താവ് എന്നു വിചാരിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

§ നീ യാതൊന്നു ചെയ്യുന്നുവോ, യാതൊന്നു ഭക്ഷിക്കുന്നുവോ, യാതൊന്നു മോമിക്കുന്നുവോ, യാതൊന്നു ദാനം ചെയ്യുന്നുവോ, യാതൊന്നു തപസ്സു ചെയ്യുന്നുവോ അത് എനിക്ക് സമർപ്പിക്കുക.

ഭവാനി; — അങ്ങനെയായാൽ കമ്മം അനുസകതമാകയില്ല. തന്റെ ആഹാരാത്മം നിനക്കു പ്രവർത്തിക്കേണ്ടിവരും. അപ്പോൾ ആ സകതിയുണ്ടാകും. അതുകൊണ്ട് നിനക്കു ഭിക്ഷാടനം വേണ്ടിവരും. അല്ലെങ്കിൽ ഈ ധനത്തിൽ നിന്നു തന്നെ നിനക്കു ശരീരക്ഷ ചെയ്യാം. ഭിക്ഷയിലും ആസകതിയുണ്ട്. അതിനാൽ ആ ധനത്തിൽ കറ വെച്ചു കൊള്ളണം, ആഹാരത്തിന്.

മാസ്റ്റർ— (ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവേനോട് ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) ഇതാവുന്നു, കണക്കുബുദ്ധി.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവേൻ— ഉപ്പ്. കണക്കു കൂട്ടുന്ന ബുദ്ധി തന്നെ. ഭഗവാനെ ആശിക്കുന്ന ഒരുവൻ ഒന്നോടെ ചാടുന്നു. ദേഹരക്ഷാത്മം ഇത്ര പണം ഇരിക്കട്ടെ എന്നുള്ള കരുതലും കണക്കുകൂട്ടലും ഉണ്ടാകുന്നില്ല.

മാസ്റ്റർ— ഭവാനീപാഠകൻ ചോദിക്കുന്നു— ധനം കൊണ്ടു ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ അർപ്പണം ചെയ്യേണ്ടതെങ്ങനെയെന്നും. പ്രഫുല്ല പറയുന്നു— ശ്രീകൃഷ്ണൻ സർവ്വഭൂതങ്ങളിലും വർത്തിക്കുന്നു; അതുകൊണ്ട് ധനത്തെ സർവ്വ ഭൂതങ്ങളിലും വിതരണം ചെയ്യും എന്ന്. ഭവാനീപാഠകൻ, ഭേഷ്, ഭേഷ്, എന്നു അനുഭവമോദിച്ചു. വീണ്ടും ഗീതയുദ്ധരിച്ചു തുടങ്ങി.

യോഗോപശ്ചതിസർവ്വത
തസ്മാഹം ന പ്രണശ്യാമി
സർവ്വഭൂതസ്ഥിതം യോഗോ
സർവ്വമാവർത്തമാന്യോപി
ആത്മപമ്യേന സർവ്വത
സുഖം വായദിവാദുഃഖം

സർവ്വം ച മയി പശ്യതി
സചമേ ന പ്രണശ്യാമി
ഭജത്യേകതപമാസ്ഥിതഃ
സയോഗീമയിവർത്തതേ
സമം പശ്യതി യോഗജ്ഞ
സയോഗീപരമോമത.*

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവേൻ:— ഇതു ഉത്തമ ഭക്തന്റെ ലക്ഷണമാകുന്നു.

മാസ്റ്റർ വീണ്ടും വായിച്ചുതുടങ്ങി:—

സർവ്വഭൂതത്തിലും ഭാനം ചെയ്യുവാൻ വളരെ ശ്രമപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. ചിലപ്പോൾ വേഷാഡംബരം വേണ്ടിവരും. ചിലപ്പോൾ യഥാർത്ഥം

* യാവനൊരുത്തൻ എല്ലാവരും എന്നെക്കാണ്ണു, സകല വസ്തുവിനേയും ഏനിലും കാണുന്നു, അവനു ഞാൻ ഒരിക്കലും അദൃശ്യനായിരിക്കുന്നില്ല, അവനും ഒരിക്കലും എന്റെ ദൃഷ്ടിക്കു ദൃശ്യനല്ല. യാവനൊരുവൻ ജീവനും ബ്രഹ്മത്തിനും അഭേദം ഭരിച്ചിട്ട്, സർവ്വഭൂതസ്ഥിതനായ എന്നെ ഭജന ചെയ്യുന്നുവോ അവൻ ഏതവസ്ഥയിലിരുന്നുവോ ശരിതന്നെ, ആ യോഗി എന്നിൽതന്നെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്നവനാകുന്നു. അല്ലയോ അജ്ഞന! സുഖമാകട്ടെ, ദുഃഖമാകട്ടെ, യാവനൊരുത്തൻ തന്റെ തുലനം കൊണ്ട് എല്ലാരിലും സമസ്പർശിയായി വർത്തിക്കുന്നുവോ അങ്ങനെയുള്ള യോഗിയാണ് എന്റെ അഭിപ്രായപ്രകാരം സർവ്വശ്രേഷ്ഠൻ.

മറച്ചുവെച്ചു മറുവിധ അഭിനയങ്ങൾ കാണിക്കണം. അതിനാൽ ഭവാനീപാഠകൻ പറഞ്ഞു—ചിലപ്പോൾ കച്ചവടക്കാരനായിരിക്കണം.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൻ;—(നീരസഭാവത്തിൽ) കച്ചവടക്കാരനാകണമത്രേ! അകംപോലെ വാക്കു പുറത്തുവരുന്നു. അപ്പോൾ വിഷയചിന്ത, ജനങ്ങളുമായി കപടത്വം, ഇതൊക്കെയെല്ലാം ചെയ്ത് വർത്തമാനവും ആവിധമായിരിക്കുന്നു. ഉള്ളിതിന്നാൽ ഉള്ളിയുടെ ഏതുകൊണ്ടും വരും. കച്ചവടകാര്യം പറയാതെ തന്നെ അകത്താവെന്ന് അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് കത്താവായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊള്ളുക എന്നു പറഞ്ഞേക്കരുതോ?

അന്നൊരിക്കൽ ഒരൊരു പാട്ടുപാടി, ആ പാട്ടിൽ ലാഭം നഷ്ടം എന്നിപദങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ടായിരുന്നു. പാട്ടുപാടി, ഞാൻ അതു തടഞ്ഞു. രാവ്യം പകലും ഏതൊന്നുചിന്തിക്കുന്നുവോ അതിന്നു രൂപമായി വാക്കുകളും പുറപ്പെടുന്നു.

ശ്രീ ശാസ്താലൂകൃത ഭക്തിസൂത്രം.

(രണ്ടാം)

സൂത്രം 73

ബഹിരന്തരസ്ഥമുഭയമവേഷ്ടിസമ്പവത്

അർത്ഥം. യോഗത്തിലെ അവേഷ്ടിയും, സമ്പവും (യജ്ഞാംഗങ്ങൾ) പോലെ സ്മരണകീർത്തനാദികളും, ബാഹ്യമായും ആന്തരമായും ഗണിക്കാം.

വ്യാഖ്യാനം. രാജസൂയയാഗത്തിലെ അവേഷ്ടി ചിലപ്പോൾ അതിന്റെ ബഹിരംഗമായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മസ്പതിസമ്പവും വാജപേയയജ്ഞത്തിന്റെ അംഗമായി സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ചിലപ്പോൾ അവയെ പ്രത്യേകമായി (യജ്ഞാംഗമല്ലാതെതന്നെ) വർണ്ണിച്ച അവയുടെ മഹിമയെ വേദത്തിൽ കീർത്തിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതുപോലെ തന്നെ കീർത്തനാദികൾക്കൊണ്ടു ഉണ്ടാകുന്ന ഭക്തി പരാഭക്തിയിൽ അന്തർഗ്ഗതമാണെങ്കിലും, അതിൽ പ്രത്യേകം രചിച്ചുണ്ടായാൽ അതുതന്നെ മുഖ്യഭക്തിയായും ഗണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. യാഗാദികാര്യങ്ങളിൽ പ്രമാദവശാൽ വല്ല അംഗമാനിയും സംഭവിച്ചാൽ വിഷ്ണുസ്മരണംകൊണ്ടു് അതു് നിമിത്തം യജ്ഞം സുസമ്പന്നമാകുന്നുവെന്നു് ശ്രുതിയും പറയുന്നു. ഇതുകൊണ്ടു് സ്മരണകീർത്തനങ്ങളുടെ ശ്രേഷ്ഠതയെ തന്നെയാണു് പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

സൂത്രം 74.

സൂതരികേതോഃ കഥാഭേദാൽതേ
പ്രായശ്ചിത്തഭേദാത്.

അർത്ഥം. സൂരണകീർത്തനഗുണകഥനാദികൾ ആർത്തവാക്യം പ്രായശ്ചിത്തമാണ്.

വ്യാഖ്യാനം. പൂർവ്വകൃതപപങ്ങൾ നിമിത്തം അനുതാപം ഉണ്ടായി ശാന്തി ലാഭത്തിനായി ഈശ്വരകഥാശ്രവണമോ, കീർത്തനമോ, ചെയ്താൽ അതുകൊണ്ടു തന്നെ പാപം ക്ഷയിക്കുന്നു. ആർത്തവാക്യങ്ങളെ ഭഗവന്നാമകീർത്തനാദികൾ ആർത്തവാക്യം പാപപ്രായശ്ചിത്തം ആയി വിധിച്ചിരിക്കുന്നു. (ആശ്രമവിധിതങ്ങളായ മൗനം, വ്രതങ്ങൾ, തീർത്ഥസ്നാനാദികളും, ശ്രവണകീർത്തനങ്ങളെപ്പോലെ ഫലപ്രദമല്ല. സർവ്വപാപപ്രണാശകളായ ഭഗവദ്ഗീതകഥകളെ ശ്രവിക്കാൻ തൽക്ഷണംതന്നെ നമ്മൾ പരിശുദ്ധരായി തീരണം) മഹാഭാരതം മോക്ഷപഥം.

സൂത്രം 75.

ഭൂതനാമനഷ്ടിതിരിനിചേദാ പ്രയാണമുപസംഹാരാനുശാസനം.

അർത്ഥം. ആർത്തവാക്യ അധികകർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുന്നില്ലെന്നിരിക്കെ ആമരണം ഭഗവന്നാമസ്മരണകീർത്തനാദികളും (ബഹുഭാഗം അഷ്ടാങ്കം ഉപയോഗിക്കാൻ) മഹാപാപങ്ങൾക്ക് പ്രായശ്ചിത്തംതന്നെയാണ്.

വ്യാഖ്യാനം. യാഗം മുതലായ കാര്യകർമ്മങ്ങൾ എത്രതന്നെ അനുഷ്ഠിച്ചാലും ഭക്തിയുടേതിനെ മുക്തിക്ക് ആശിക്കേണ്ട. ഭക്തിവിഹീനമായ കർമ്മങ്ങൾകൊണ്ട് എന്തുപ്രയാജനം? ഓരോരോ മഹാപാപകർമ്മത്തിന്റെ നവൃത്തിക്കായി തുഷ്ടാപാദികൾ അനുഷ്ഠിച്ചാൽ ഒരു ജീവിതത്തിൽ ഒരു മഹാപാപത്തിനുമത്രം പ്രായശ്ചിത്തംചെയ്യാനെ സാധിക്കുമല്ല. എന്നാൽ അനുതാപപൂർവ്വം ആമരണം ഭഗവന്നാമസ്മരണകീർത്തനാദികൾ ചെയ്താൽ സകലപാപങ്ങളും ക്ഷയിക്കുമെന്നു മാത്രമല്ല ഈ ജീവിതത്തിൽതന്നെ നിശ്ചയമായും മനസ്സിന് സമാധി കയും, ശാന്തിയും ലഭിക്കും. ഇതുകൊണ്ടു ഭക്തിയുക്തനായിനാമസ്മരണയും കീർത്തനവും ചെയ്യുന്നത് സകലയാഗവ്രതാദികളെക്കാളും അധികം മഹദ്വേദമാകുന്നു. സദാവിഷ്ണുസ്മരണം ചെയ്യുന്നവൻ സർവ്വപാപവിമുക്തനായിത്തീരുന്നു, എന്ന് വിഷ്ണുപുരാണത്തിൽ (൨-൩-൩൭) പറയുന്നു. ഈശ്വരനെ ശരണം പ്രാപിച്ചാൽ പാപം ക്ഷയിക്കുമെന്ന് മാത്രമല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാർവ്വകൗമുദയവന്നമാകുമ്പോഴും.

സൂത്രം 76.

ലഘുവപി ഭക്താധികാരമേ മഹത്ക്ഷേ
പകമപരസംഹാരാത്.

അർത്ഥം. (സ്മരണകീർത്തനാദികൾ) അനാത്മസംസാധ്യമാണെ
ങ്കിലും അവ മഹാപാതകങ്ങളെ നശിപ്പിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ
ഈശ്വരനെ ശരണംപ്രാപിച്ചിട്ടുള്ളവർക്ക് മറ്റൊരു പ്രായശ്ചിത്തം വി
ധിച്ചിട്ടില്ല.

വ്യാഖ്യാനം. ഭക്തിയുടെ കിരണം അത്യന്തം നിർമ്മലവും സുതീ
വ്രവ്യമായതുകൊണ്ട് പാപമാകുന്ന കരധടികൾ (ഗുണമന്തര) അതിൻ
മുമ്പിൽ അല്പനേരവും ഇരിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല. ശുദ്ധാപൂർവ്വം ഭഗ
വന്നാമസ്മരണം ചെയ്യുന്നവർ, ഭഗവദ്ഗുണ പ്രാണരൂപം, ശരണാഗത
ന്മാരുമായ മഹാത്മാക്കളെ ചക്ഷുമാക്കി, (ഉദ്ദേശിച്ചു) അർജ്ജുനനെ
നിമിത്തം (ആദർശം) ആക്കി ഭഗവാൻ ഇപ്രകാരം അരുളിച്ചെയ്തിരിക്കു
ന്നു. “സർവ്വധർമ്മാൻ പരിത്യജ്യമാമേകം ശരണം വ്രജ അഹം തപഃസർവ്വ
പാപേഭ്യോ മോക്ഷയീഷ്യാമിമാശുച” ഗീത മഘ-നൃ. വൈധികവും (വി
ധിച്ചിട്ടുള്ളതും) അനവധികവും കാമ്യവും ആയ സകലവിധ കർമ്മങ്ങളേ
യും ത്യജിച്ച്, ശരീരം, ഇന്ദ്രിയം, മനസ്സ് മുതലായവയുടെ ധർമ്മങ്ങളേ
യൊ കർത്തൃത്വാഭിമാനത്തെയൊ നിന്നിട ആരാധിക്കാതെ എന്നെമാ
ത്രം ശരണം പ്രാപിക്കുക. സകല പാപങ്ങളിൽനിന്നും ഞാൻ നിന്നെ
മോചിപ്പിക്കും.

(തുടരും)

ഭക്ത ശിഷ്യന്റെ ധർമ്മം.

(തുടർച്ച)

1913-മേ-4-ാംനം.

ശ്രീമത് ബ്രഹ്മാനന്ദ സ്വാമികൾ ബെലൂർ മഠത്തിൽ വെച്ചു അ
നേകം സന്യാസിമാരോടും ഗൃഹസ്ഥഭക്തന്മാരോടും സംസാരിച്ചു കൊ
ണ്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു വക്തിയായ കെ. — സ്വാമികളോടു തന്റെ സാധ
നയെ പററിപ്പയ്യും ചോദിച്ചു. അതിന്നു സ്വാമികൾ ഇപ്രകാരം
ഉത്തരം പറഞ്ഞു:—

ധൃതികൂടിച്ചിട്ടു പ്രയോജനമൊന്നുമില്ല. ശരിയായ കാലം വരുന്ന
തുവരെ അതു നിഷ്പ്രയോജനം തന്നെ. അനുകൂലമായ കാലം വര
ുന്നതുവരെ മനസ്സിന്റെ നില വാസ്തവത്തിൽ വളരെ പരിതാപകര
മാണ്. ആശയും നിരാശയും, പുഷ്പിരിയും കണ്ണനിരും വന്നു മന

സ്സിനെ അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ഒന്നിടയിട്ടു അടിച്ചുമറിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഒരു കാര്യപ്രാപ്തിയുള്ള ഗുരുവിനെ നിനക്കു ലഭിക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിൽ അദ്ദേഹം ചില ആത്മിക പ്രക്രമങ്ങളിൽനിന്റെ മനസ്സിനെ ഇഴനീലക്കപ്പലും ഏത്തിയോക്കും ശരിയായകാലം വരുന്നതിനുമുമ്പ് വളരെ ഉയർന്ന ഒരുനിചയിലേക്കു നിന്നെ തള്ളി പൊക്കി വച്ചാൽ നിനക്കു് അതിന്റെ ശക്തിപ്രദഫലത്തെ സഫിക്കാൻ പക്ഷെസാധിച്ചിട്ടില്ലെന്നുവരാം. മധുരനാഥന്റെ ദൃഷ്ടാന്തത്തെ എടുക്കുക. ഓ! ഭഗവാനു് ഏതമാനുഷശക്തിയാണു് ഇല്ലാതിരുന്നതു്? അക്കാലത്തു് അതു് ഏതോ ഒരു പ്രത്യേകതരം വിശിഷ്ട ശക്തിയാണെന്നു മാത്രമേ ഞങ്ങൾക്കു് ഉൾക്കൊള്ളാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നുള്ളൂ. അതിന്റെ സ്വഭാവം അന്നു ഞങ്ങൾക്കു മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. ഇപ്പോൾ അതെന്താണെന്നു ഞങ്ങൾ അറിയുന്നു. ഒരു ദിവസം ഞാൻ ഭഗവാനോടു പറഞ്ഞു, “ഗുരോ ഏനിക്ക് കാമത്തെ ജയിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ല. ഞാനെന്താണു് ചെയ്യേണ്ടതു്?” ഏ, നു് അദ്ദേഹം ഏതോ ചിലവാക്കുകൾ അന്വേഷിക്കുകയായി ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടു് എന്റെ ഹൃദയസ്ഥാനത്തു തൊട്ടു. കാമം എന്നിതിന്നിന്നു് എന്നേക്കുമായി അസ്സമിക്കുകയുചെയ്തു. അങ്ങനെ ഒന്നുണ്ടെന്നുകൂടി പിന്നീടു ഞാനറിഞ്ഞിട്ടുള്ളു. അതിന്റെ ആശ്ചര്യത നിനക്കു മനസ്സിലായോ?

പ്രാണായാമവും മറയോഗസാധനകളും മറ്റും ഇക്കാലത്തേക്കു യോജിച്ചതല്ല. അവയെ പരിശീലിക്കുന്നതിനു് പരിപൂർണ്ണബ്രഹ്മചര്യം ആവശ്യമാണു്. ആഹാരവും അത്യന്തം സാതപികമായിരിക്കണം. വിദഗ്ദ്ധനായ ഗുരുവിന്റെ മേൽനോട്ടവും വേണം. ധ്യാനം എന്നതു് ആരംഭത്തിൽ മനസ്സുമായുള്ള ഒരു പോരാട്ടം — അതിനെ അതിന്റെ ചാട്ടങ്ങളിൽനിന്നു പിടിച്ചു ഭഗവാന്റെ പാദത്തിൽ ചെന്തിക്കുന്നതിനു വീണ്ടും വീണ്ടും ഉള്ള ശ്രമം മാത്രമാണു്. ഇതുനിമിത്തം തലച്ചോറിനു വേഗത്തിൽ ചൂടാകുന്നു. ആദ്യഘട്ടത്തിൽ ഒരുവൻ തലച്ചോറിനെ അത്ര അധികം ഭണ്ഡിപ്പിക്കുകയോ, ശ്വാസത്തെ അധികനേരം അടക്കി വയ്ക്കുകയോ ചെയ്യരുതു്. യഥാർത്ഥധ്യാനം സ്വാധീനമായികഴിഞ്ഞാൽ പിന്നീടു് മൂന്നോ നാലോ മണിക്കൂർ തുടർന്നു ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കാം. ഉറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു ഏഴുന്നേറ്റാൽ ഉണ്ടാകുന്നതുപോലെ ശരീരത്തിനും മനസ്സിനും അതു കഴിഞ്ഞാൽ ഒരു കളർമ്മതോന്നും.

മനസ്സും ശരീരവും തമ്മിൽ വളരെ അടുത്ത ബന്ധമുണ്ടു്. വയറിനു കഴുപ്പുണ്ടെന്നാൽ ഒരിക്കലും ധ്യാനം സുഖമാകയില്ല. അതുകൊണ്ടാണു് ആഹാരത്തെക്കുറിച്ചു ഒട്ടുവളരെ നിഷ്കമങ്ങൾ വച്ചിട്ടുള്ളതു് വയറിന്റെ പകുതിഭാഗം അന്നംകൊണ്ടും, കാൽഭാഗം ജലംകൊണ്ടും നിറയ്ക്കണം. ശേഷിച്ചഭാഗം മായുസഞ്ചാരത്തിനു വെറുതെ വിട്ടിരിക്കണം.

പാപങ്ങളെപറ്റി വിചാരിച്ചു മനസ്സിനെ അസുഖപ്പെടുത്തരുത്. എന്തെന്നാൽ ഒരു പാപം എത്ര റുപ്യതായിരുന്നാലും അതിനു വലിപ്പമുള്ളത് മനുഷ്യന്റെ കണ്ണിനോളമാണ്. ഈശ്വരന്റെ കണ്ണിൽ അല്പ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരുനോട്ടത്തിനു കേടാക്കുന്നങ്ങളിലെ പാപത്തെ ഒന്നോടെ ഭസ്മമാക്കാൻ കഴിയും. പക്ഷേ തീർപ്പായും കർമ്മഫലമുണ്ട്. എന്തെങ്കിലും തെറ്റായൊരുകാരെ അതിന്റെ ഫലമായുണ്ടാകുന്ന അശാന്തി മുതലായവയെ സമ്മിക്കുകയേ നീച്ചുവരിയുള്ളൂ.

വൈഷ്ണവന്മാരുടെ സാധനാദിതി നല്ലതാണ്. അപ്പർ ഭൂഭാഗം മുതൽ രാത്രിവരെ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ലീലകളെപറ്റിയായിരിക്കുന്നു. ഈ നിമിത്തം മനസ്സിന്, ഒരേകാലത്തേന്ന വിചാരിക്കുന്നതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന മുഷിപ്പിൽ ഉണ്ടാകുന്നില്ല. എന്നാൽ ഭാധികാഭേദിയുടെ സഖിയാണെന്നു വിചാരിച്ചു ഐശ്വര്യങ്ങളെപ്പോലെ രേഖകളെപ്പോലെ വിചിത്രമായിരിക്കട്ടേയും അധഃപതനത്തിന് ഇടവരുത്തുന്നു എന്നാണ് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ളത്.

1913 മേ 14-ാംനു

ബെലൂർമഠത്തിൽവെച്ചു ഉച്ചതിരിഞ്ഞുള്ള ക്ലാസിനു ശേഷം ശ്രീമത് പ്രേമാനന്ദസ്വാമികൾ ഇപ്രകാരം സംസാരിക്കുകയുണ്ടായി:—

ഒരുവനു യഥാർത്ഥനഷ്ടം—ഇഷ്ടഭാവനോടുള്ള പൂർണ്ണമായ ഭക്തിയും ആസക്തിയും ആവശ്യമാണ്. പക്ഷേ അത് ഈശ്വരന്റെ മറുഭാവങ്ങളോട് വിരോധത്തെ ജനിപ്പിക്കരുത്. എന്നോട് ഒരിക്കൽ ഒരു നടനസംഭവം ഒരാരം പറയുകയുണ്ടായി. അതു ഇതാണ്:— ഒരു ധനവാന്റെവീട്ടിൽ കളിഭേദിയുടെ വിഗ്രഹം പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഭേദിക്ക് വളരെ ആഡംബരമായി പൂജയും മറ്റും പതിവായി നടന്നുവന്നു. അപ്പോൾ ഒരുദിവസം ഒരു വൈഷ്ണവൻ ചെന്നു ആ വിഗ്രഹത്തിന്റെ മുൻപിൽ വണങ്ങിക്കൊണ്ടു്, “ജ്യേഷ്ഠന്താ! ഏന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ എങ്ങനെ ഇരിക്കുന്നു?” എന്നു ചോദിച്ചു. (ചില വൈഷ്ണവന്മാർ കാളീനാഥനായ സഭാശിവനെ ഈശ്വരനായിനോക്കുക കൂടിയുണ്ട്. അദ്ദേഹം അദ്ദേഹത്തെ വിഷ്ണുവിന്റെ ഒരു ഭക്തനും, അങ്ങനെ അവരുടെ ആത്മികസഹോദരനും ആയിമാത്രമേ കരുതാൻഇഷ്ടമുള്ളു.) ചോദ്യം കേട്ടപ്പോൾ ഗൃഹാധിപൻ കാര്യം മനസ്സിലായി. അയാൾ ആവൈഷ്ണവനെ ക്ഷണിച്ചു സന്ദർശിച്ചിരുത്തിയിട്ട് അയാളെ ഒരു പാഠംപഠിപ്പിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി തന്റെ ഭൃത്യന്മാരിൽ ഒരുവനെ വിളിച്ചു കാട്ടുചേനകൊണ്ടു ഒരു പുഴുക്ക് തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടുവരാൻ പറഞ്ഞു. അതനുസരിച്ചു ആ ഭൃത്യൻ കാട്ടുചേന പുഴുക്കി കൊണ്ടുവന്നു. ഗൃഹാധിപൻ അതിനെ വൈഷ്ണവന്റെ അറിഞ്ഞില്ല. അയാൾ അതിൽ ഒരുകഷണംമടുത്തു വായിലിട്ടു. ഉടനെ ചൊരിച്ചിലുംഭുടങ്ങി. ഗൃഹാധിപൻ ചോദിച്ചു:—“സർ, എന്താണു കൂട

തൽ കഴിക്കാത്തതു?" "സർ, ഇതു ചേനയാണല്ലോ." എന്ന് അതിമി ഉത്തരം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഗ്രാഫിഡൻ പറഞ്ഞു:—“ആ ഫാ, തന്റെ ജ്യേഷ്ഠൻ അനേകം കടം വിഷം കുടിച്ച ഓഫിപ്പിക്കാൻ കഴിച്ചു. തനിക്കു ഒരു കഷണം കാട്ടുചേന കഴിക്കാൻമേലാ. ഇല്ലേ? എടോ ആരവിടെ! ഒരു വടകൊണ്ടുവരൂ. ഈ അധികപ്രസംഗിയുടെതല, ഇവൻ ഈ ചേനരിന്നില്ലെങ്കിൽ ഇപ്പോൾതന്നെ രല്ലിപ്പൊട്ടിക്കണം” എന്നു്. ഡെഷ്ണാൻ ഏറ്റവും വിനിതനായി. അയാളുടെ അഹന്തമുഴുവൻ നശിച്ചു. ഉനി ഒരിക്കലും താൻ ശിഷ്യനെപറ്റി ഇങ്ങനെ പറയുകയില്ലെന്നു സത്യംചെയ്കയും, തനിക്കു മാപ്പുകൊടുക്കണമെന്നു അപേക്ഷിക്കുകയു ചെയ്തു. പിന്നീട് അയാൾക്കു ആഹാരം കൊടുത്തു് മേലാൻ ഇത്തരം മതഭ്രാന്തു് വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കരുതെന്നു ഗൗരവമായി ഉപദേശിച്ചിട്ട് ഗ്രാഫിഡൻ അയാളെ അനുശങ്കയും ഉണ്ടായി.

എന്നാൽ നിഷ്ഠ, സത്യവും അന്യദേശന്മാരിൽപ്രേഷിമില്ലാത്തതുമാണെങ്കിൽ, എളുപ്പത്തിൽ ഈശ്വരാനുഭൂതിയിലേക്കു നവിക്കും. ഭഗവാൻ ഞങ്ങളോടു് ഒരു കഥ പറയുണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അതെന്തെന്നാൽ—ഒരിക്കത്തു രണ്ടു സഹോദരന്മാരുണ്ടായിരുന്നു. അനുജൻ ഗോപാലകൃഷ്ണ ഭക്തനും, ജ്യേഷ്ഠൻ കാളീഭക്തനും ആയിരുന്നു. ഒരിക്കൽ അവരുടെ തോട്ടത്തിൽ ഒരു വലിയ വാഴക്കുലയുണ്ടായി. ജ്യേഷ്ഠനുജന്മാർ രണ്ടു പേരിൽ ഓരോരുത്തനും, ആ കുല പഴുക്കുംപോൾ തന്റെ ഇഷ്ടദേവന്നു നിവേദിക്കണമെന്നു മനസ്സിൽ വിചരിച്ചു. അങ്ങിനെയിരിക്കേ, ആ കുല പഴുത്തു. അപ്പോൾ അനുജൻവിട്ടിലുണ്ടായിരുന്നില്ല. ജ്യേഷ്ഠൻ കുലമെട്ടി കാളിക്കു നിവേദിച്ചു. അനുജൻ മുങ്ങിവന്നു വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോൾ കോപാക്രാന്തനായിട്ടു കാളിയുടെ വിഗ്രഹം തല്ലി ഉടയ്ക്കാനായി ഒരു വടിയുമെടുത്തു് കാളീക്ഷേത്രത്തിൽ കയറിയെന്നു. എന്നാൽ ശ്രീകോവിലിനടുത്തു് കാലുവെച്ചപ്പോൾ അയാൾ കണ്ടതു് സിംഹാസനത്തിലിരിക്കുന്ന കൃഷ്ണനെന്നാണു്. കാളിയെത്തല്ല. അയാൾക്കു് വലിയ മനസ്സാപം ഉണ്ടായി. വഴിതെറ്റി ഗോപാലക്ഷേത്രത്തിൽ കടന്നതായിരിക്കും എന്നു അയാൾവിചാരിച്ചു. പെട്ടെന്നുതന്നെ പുറത്തിറങ്ങി. വടിയും കൊണ്ടു് മറ്റേക്ഷേത്രത്തിലേക്കു ഓടിയെന്നു. അപ്പോൾ അവിടെയും അതാ ഗോപാലവിഗ്രഹം! ഉടനതന്നെ അയാൾക്കു് സത്യം മനസ്സിലായി. ഗോപാലനായവൻ തന്നെയാണു് കാളിയും എന്നു ചിന്തിച്ചു.

ഈശ്വരാനുഭൂതി ലഭിച്ചാൽ ഒരിക്കലും മതഭ്രാന്തനായിരിക്കയില്ല. വിജയകൃഷ്ണഗോപാലിയുടെ കഥതന്നെ നോക്കുക. അദ്ദേഹം ഒരു ബ്രഹ്മഭക്തനായിരുന്നു. എന്നാൽ കുറച്ചു കഴിഞ്ഞു ബ്രഹ്മസമാജം ഉപേക്ഷിച്ച് തപസ്സ് ചെയ്കയും, ഒരു ബ്രഹ്മവനെപ്പോലെ ജീവിക്കുകയും ചെയ്തു. ഒരു ദിവസം അദ്ദേഹം ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ അടു

ക്കൽ വന്നു വിനയത്തോടുകൂടി “സ്വാമിൻ! ചിലരും എന്റെ അടുക്കൽ വന്ന് ഉപദേശം ചോദിക്കുന്നു ഞാൻ അവർക്ക് ഉപദേശം കൊടുക്കട്ടെയോ” എന്നു ചോദിച്ചു. എന്തുകൊണ്ട് പാടില്ല? നിങ്ങൾ അഭൈതപ്രഭുവിന്റെ പരമ്പരയിൽ ജനിച്ചയാളല്ലേ? ജന്മനാതന്നെ ഗുരുവാണല്ലോ. നിങ്ങൾക്ക് തിച്ഛായയും ഉപദേശം കൊടുക്കാം. എന്നായിരുന്നു ഭഗവാൻ പറഞ്ഞ മറുപടി. ശ്രീസ്വാമിജി (വിവേകാനന്ദസ്വാമി) അമേരിക്കയിൽ നിന്നു മടങ്ങി വന്നപ്പോൾ ഗോസ്വാമി അദ്ദേഹത്തിന് അളയച്ഛ. അന്നു സുഖക്കേടായിരുന്നതുകൊണ്ട് ഗോസ്വാമിക്കു വന്ന കാണാൻ കഴിയാഞ്ഞതു നിമിത്തമാണ് അളയച്ഛ. സ്വാമിജി കാണാൻ ചെന്നപ്പോൾ ഗോസ്വാമി എഴുന്നേറ്റ് തന്റെ ആനന്ദത്തിൽ ഇരിക്കാൻ പറഞ്ഞു. എന്നാൽ സ്വാമിജി മടിച്ചു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത് “ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ നിങ്ങളെ എങ്ങനെയാണ് കരുതിയിരുന്നത് എന്നു എനിക്കറിയാം. നിങ്ങളുടെ മഹിമ ശരിയായി അറിവാൻ ഞങ്ങൾക്കു എങ്ങനെ സാധിക്കും?” എന്നാണ്. പിന്നീട് സ്വാമിജി ഗോസ്വാമി ഇരുന്ന ആസനത്തിൽ ഇരിക്കുകയും ഗോസ്വാമി തന്റെ ഇരിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതു ഗോസ്വാമിയുടെ ശിഷ്യന്മാർക്ക് അത്ര ഇഷ്ടമായില്ല. അവർ അസുഖത്തോടെ രണ്ടുപേരേയും നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നു.

(തുടരും)

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ തന്നെക്കുറിച്ചു തന്നെ.

(മാസ്റ്ററുടെ ഡയറിയിൽനിന്ന്)

1885 ആഗസ്റ്റ് ഒമ്പതാംതീയതി ഞായറാഴ്ച രാത്രി ഏകദേശം എട്ടുമണിസമയം. മാസ്റ്റർ, രാഖാൽ, മഹിമാചരണൻ മുതലായ ഭക്തന്മാർ ഒക്കിണേശ്വരത്തു് ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവന്റെ മുറിയിൽ തറയിൽ ഇരിക്കുന്നു. ഭഗവാൻ കട്ടിച്ചിപ്പിന്നു തന്റെ ഇറങ്ങി മഹിമാചരണന്റെ അടുത്തുവന്നു അയാളോടു പറയുന്നു:—

“ഞാൻ നിന്നോടു വളരെ നാളായി ഒരു കാര്യം പറയണമെന്നു വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. എന്നാൽ ഇന്നുവരെ അതുപറയാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. ഇന്നു പറയണമെന്നു തിച്ഛപ്പെട്ടതരിച്ചിരിക്കുന്നു. അത് എന്റെ ആത്മികനിഷ്ഠയെപ്പറ്റിയാണ്. ധാരാളം അഭ്യസിക്കുന്നവർക്കു് അനുഭവമുണ്ടാകുമെന്ന് നിപറയുന്നു. എന്നാൽ അതല്ലെന്നു്. അതിനെസാമ്പന്ധ്യമു് പ്രത്യേകതയുണ്ടു്.”

ഭഗവാന്റെ ഈ പ്രവൃദ്ധപനം ഭക്തന്മാരിൽ വലിയ ആശ്ചര്യമുണ്ടാക്കി. അവർ ശ്യാമപോലും വിടതെ ശുദ്ധിച്ചു കേൾക്കാൻ തുടങ്ങി. ഭഗവാൻ തുടർന്നുപറഞ്ഞു.

“ജഗദംബ എന്നോടു സംസാരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ അവരെ കാണുകമാത്രമല്ല ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്; അവരും ഞാനും തമ്മിൽ നേരിട്ട സംഭാഷണം നടന്നിട്ടുണ്ട്. ഞാൻ ഒരിക്കൽ * വടതലത്തിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ അംബ ഗംഗയിൽനിന്നു കയറുന്നെന്ന് ഒ! അമ്മയുടെ ചിരി! എന്തു ചിരി! വന്നു കളിയാടി എന്റെ വിരലുപിടിച്ച് ഞെരിച്ചു. പിന്നീടു വർത്തമാനം പറഞ്ഞു എന്നോടു നേരിട്ട സംസാരിച്ചു.

“ഞാൻ മൂന്നുദിവസം കിടന്നു കരഞ്ഞു; അമ്മ എനിക്കു വേണ്ട ഒരു പുരാണങ്ങൾ, തന്ത്രങ്ങൾ ഇവയുടെ എല്ലാം സ്വരം വെളിവാക്കി തരികയും ചെയ്തു.”

“ഒരുദിവസം മായയുടെ മോഹനശക്തിയുടെ രഹസ്യം അമ്മ എന്നെ കാണിച്ചുതന്നു. എന്റെ മുറിയിൽ ഒരു ചെറിയവെളിച്ചം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. അതു് ക്രമേണ വളർന്നു വലുതായി വലുതായി ഒട്ടു ചിതലോകം മുഴുവനും വ്യാപിച്ചു എല്ലാത്തിനേയും അതിൽമുക്കി.

“പായൽനിറഞ്ഞ ഒരു വലിയ കളവും എനിക്കു കാണിച്ചുതരികയുണ്ടായി. കാരാടി ചു അതിൽ ചിലതു് അർത്ഥമില്ലാത്ത മാറി. അപ്പോൾ വെള്ളം പ്രത്യക്ഷമായി. എന്നാൽ വേഗത്തിൽ തന്നെ ആ പായൽ തുളിക്കൊണ്ടുപിണ്ടും വന്നു് ആ ജലത്തെ മറച്ചു. ജലം സമീപാനന്ദമാണ്. പായൽ അതിന്റെ ദർശനത്തെ മറയ്ക്കുന്ന മായ. ചിലക്ഷണികദർശനങ്ങൾ കിട്ടിയാലും മായ ആസമീപാനന്ദത്തെ വീണ്ടും മൂടിക്കളയുന്നു.

“ഇവിടെ ഏതുമതിരി ഭക്തന്മാർ വരുമെന്നു മുൻകൂട്ടിതന്നെ എനിക്കു കാണിച്ചുതന്നുണ്ട്. ചൈതന്യദേവന്റെ സങ്കീർത്തനസംഘം വടതലത്തിനും ബകുതലത്തിനും മധ്യേ ഘോഷയാത്രയായി പ്രദക്ഷിണം ചെയ്യുന്നതും എനിക്കു് കാണിച്ചുതന്നു. അതിൽ ബലരാമനേയും ഇവനേയും (മാസ്റ്ററേയും) ഞാൻകണ്ടു.

“ഞങ്ങൾ തമ്മിൽ നേരിട്ടു കാണുന്നതിനുമുമ്പ് എനിക്കു് കേശബ്ദസേനന്റേയും ദർശനം ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. സമാധിയുടെ രഹസ്യത്തിൽ കേശബ്ദന്റേയും അയാളുടെ അനുഗാമികളുടെയും ദർശനമെനിക്കുണ്ടായി. ഒട്ടുവളരെ ആളുകൾ ആ മുറിനിറഞ്ഞു് ഇരുന്നിരുന്നു. കേശബ്ദ പീലികളെല്ലാം വിടർത്തിയ മയൂരത്തെപ്പോലെ ആണ് കാണപ്പെട്ടതു്. വിടർത്തിയ പീലികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ തലയിൽ ഒരു ചുവന്നുത്തം പ്രകാശിച്ചു.

കൊണ്ടിരുന്നു. ഇത് രജോഗുണലക്ഷണമായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പറയുന്നത് ശ്രദ്ധിച്ചു കേൾക്കുക എന്ന് അപ്പോൾ കേശബ് അവരോട് പറഞ്ഞു. അതിനു ഞാൻ അമ്മയോട് അമ്മ അവരെല്ലാം പാശ്ചാത്യ ആശയങ്ങളെ വെച്ചു പുലർത്തുന്നവരാണല്ലോ. ഞാൻ അവരോട് എന്തിനു സംസാരിക്കണം എന്നു ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ അങ്ങനെയുള്ളതെല്ലാം ഈ കലിയുഗത്തു നടക്കുമെന്നു അമ്മ എന്നെ വ്യാഖ്യാനിച്ചു മനസ്സിലാക്കി. അവർ ഇവിടുന്നു ഹരിനാമവും കാളീനാമവും ഗ്രഹിച്ചു. അതുകൊണ്ടാണ് അമ്മ വിജയനെ കേശവന്റെ സാഷ്വതിൽ നിന്നും മാറ്റിക്കളഞ്ഞത്. എന്നാൽ അമ്മ ആദിബ്രഹ്മസമാജത്തിലേക്കു പോയില്ല.

“ത്രൈണ പുനർജന്മം കണ്ടിട്ടുണ്ടാകാൻ” ഇതിൽ എന്തോ ഉണ്ട്. കറേദിവസം മുൻപ് ഗോപാലസേനൻ എന്നൊരു കുട്ടി ഇവിടെ വരിക പതിവായിരുന്നു. ഇതിലിരിക്കുന്ന തന്റെ പാദം ആ കുട്ടിയുടെ നെഞ്ചിൽ വെച്ചു. ഗോപാലൻ പെട്ടെന്നു ഭാവാവിഷ്ണുനായിട്ട് നിനക്ക് വരാൻ ഇനി വളരെ വേണ്ടിവരും എന്നിങ്ങു ലൗകികന്മാരുടെ ഇടയിൽ മേലാൽ ഒട്ടുംതന്നെ താമസിക്കാൻ സാധിക്കയില്ല എന്നു പറഞ്ഞു. അയാൾ എന്നോട് യാത്രപറഞ്ഞു വിട്ടുലേക്കു മടങ്ങി. പിന്നീട് അയാൾ മരിച്ചു എന്നും കേട്ടു.

“എനിക്കു എല്ലാവിധത്തിലുമുള്ള ആശ്ചര്യകരങ്ങളായ ദർശനങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. അവകേതമായ അവസ്ഥസമ്പാദനത്തെ സ്വപ്നം ഒരിടത്തു ഭാഗി ചതുരപാലെ കാണുകയുണ്ടായി. അതിൽ ഒരു ഭാഗത്തു കേദാരൻ, പുനീമതപായ സങ്കാരകേതമയം ഇഴുകിപ്പൊടി പോലെ ചുവന്ന് അത്യുജ്ജ്വലമായ പ്രകാശമുള്ള മറ്റൊരു ഭാഗത്തു സമാധിയിൽ പൂണ്ണനിമഗ്നനായ നരേന്ദ്രനും ഇരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഇങ്ങനെ സമാധിസ്ഥനായ അവനെക്കണ്ടു പേരു ചൊല്ലിവിളിച്ചു. അപ്പൻ കണ്ണു സ്വപ്നം തുറന്നു. ഈ രൂപത്തിൽ കൽക്കട്ടായിൽ ഒരു കായസ്ഥ കുടുംബത്തിൽ അന്നു ജനിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നും ഞാനറിഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഞാൻ അമ്മയോട് അമ്മ അവനെ മായകൊണ്ടു ബന്ധിക്കുക അല്ലെങ്കിൽ അവൻ സമാധിയിൽ ശരീരം ഉപേക്ഷിക്കും. എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഈ രചന്റെ സാക്ഷാദർശത്തിൽ വിചാരിക്കുന്ന കേദാരൻ നരേന്ദ്രനെ ഉള്ളിത്തു നോക്കുകയുപിന്നീട് എഴുന്നേറ്റൊടുകയും ചെയ്തു.

“അതുകൊണ്ടാണ് അമ്മതന്നെ അവതരിച്ച ഇതിൽ ത്രൈർ ശരീരത്തിൽ ഇരുന്നു ഒരു ഭക്താനുഭൂതിയെ കളിക്കുന്നു എന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നത്. ആദ്യം ഞാൻ ഈ നിവൃത്തിയെപ്പോൾ എന്റെ ശരീരം തേജസ്സു കാണ്ടു ഭാസപരമായിത്തീർന്നു. എന്റെ നെഞ്ചിനു ഒരു ചുവപ്പുനിറം വന്നു. അമ്മ ഇങ്ങനെ വെളിയിൽ പ്രകാശിക്കരുതേ. ഉള്ളിൽ അടങ്ങിയിരിക്കണം എന്നു ഞാൻ അപ്പോൾ അ

മ്മയോടു പ്രാർത്ഥിച്ചു, അതുകൊണ്ടാണ് ഇനിക്കു ഇപ്പോൾ ഇത്രമോ ശമായ ഒരു ശരീരം കിട്ടിയിരിക്കുന്നത്. അല്ലെങ്കിൽ ജനങ്ങൾ എനിക്കു ഒരു സ്വപ്നം ശാന്തത തരികയില്ലായിരുന്നു. അന്നതേ ആ ഭാസ്വര ശരീരമുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ആളുകൾ എന്റെ ചുറ്റും കണക്കില്ലാതെ കൂട്ടമായിരുന്നു. ഇപ്പോൾ വെളിയിൽ പ്രകാശമാണല്ലോ. കഥയില്ലാത്തവരെല്ലാം വന്നിട്ട് അപ്പോഴെ പൊയ്ക്കൊള്ളുന്നു. പരിശുദ്ധി ഉള്ള ഭക്തന്മാർ മാത്രമേ ഇപ്പോൾ താമസിക്കാറുള്ളൂ. എനിക്കു എന്താണ് ഈ സുഖക്കേട്? അതിന്റെയും ആന്തരാത്മം അതുതന്നെ.

“എനിക്കു ഭക്തന്മാരുടെ രാജാവായിരിക്കണമെന്നു ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നു. അതനുസരിച്ചു ഞാൻ അമ്മയോടു പ്രാർത്ഥിച്ചു. ഭഗവാനേ നിവ്യാജം സ്തുരിക്കുന്നവരെല്ലാം ഇവിടെ വരണമെന്നു എനിക്കു വേറൊരാഗ്രഹമുണ്ടായി. അതേ, അവർ വരണം. ഇപ്പോൾ എന്തു സംഭവിക്കുന്നു എന്നു നി കാണുന്നില്ലേ. ആ ആളുകൾതന്നെ വന്നു കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

“ഈ ശരീരത്തിൽ ആരാണെന്നു എന്റെ അർത്ഥനറിയാമായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിനു ഗയയിൽ വെച്ചു ഭഗവാനുണ്ടായി. അതിൽ രഘുവിന്റെ പ്രത്യക്ഷമായിട്ടു ഞാൻ നിന്റെ പുത്രനായി ഭവിക്കാം” എന്നു പറഞ്ഞിരുന്നു.

“അദ്ദേഹവും ഇതിൽ താമസമുണ്ട്. കാമിനീകാഞ്ചനത്യാഗം! അതെനിക്കു സാധിക്കുമോ? സ്വപ്നത്തിൽകൂടി ഞാൻ സ്രീസംഗം അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല.”

നഗ്നസ്വാമി (തോതാപുരി) എനിക്കു വേദാന്തമുപദേശിച്ചു. മൂന്നുദിവസത്തിനകം എനിക്കു സമാധി അനുഭവമുണ്ടായി. അദ്ദേഹം എന്റെ സമാധി കണ്ടപ്പോൾ ഹോ! ഇതെന്തു! എന്നു ആശ്ചര്യപൂർവ്വം പറഞ്ഞു. കുറെ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ എന്നിചരിക്കുന്നത് ആരാണെന്നു അദ്ദേഹത്തിനറിയാൻ ഇടവന്നു. അപ്പോൾ എന്റെ അടുക്കൽ വന്നു പോകാൻ അനുവദിക്കണമെന്നുപേക്ഷിച്ചു. ആചാര്യം കേട്ടു ഞാൻ സമാധിസ്ഥനായിട്ട്, ഇല്ല യാതൊരുവിധത്തിലും ഞാൻ വേദാന്തം പൂർണ്ണമായി അനുഭവപ്പെട്ടതെന്നുവരെ നിനക്കു പോകാൻ സാധിക്കയില്ല” എന്നുത്തരം പറഞ്ഞു. അതിനുശേഷം അഹോരാത്രം ഞാൻ അദ്ദേഹത്തോടുകൂടി താമസിച്ചു വേദാന്തത്തിനെപ്പറ്റി വാദപ്രതിവാദം നടത്തി. ബ്രാഹ്മണി പറഞ്ഞു. ബ്രാഹ്മണ, വേദാന്തത്തെപ്പറ്റി വാദപ്രതിവാദം പാടില്ല. അതു നിന്റെ ഭക്തിക്കു ധാനിവരുത്തും” എന്നു.

“ഞാൻ അമ്മയോടു പറഞ്ഞു:—അമ്മേ ഈശരീരം എങ്ങിനെ നിലനിൽക്കും? എനിക്കു സാധുക്കളോടും ഭക്തന്മാരോടുമൊരുമിച്ചു ജീവിക്കാൻ എങ്ങിനെ സാധിക്കും? ഒരുപണക്കാരനെ തരിക,” എന്നു.

അതുകൊണ്ടാണു സേജോബാബു (മധുരനാഥൻ) പതിന്നാലുവയസ്സു വേണ്ടവിധം ശുശ്രൂഷിച്ചത്.

“ഇതിനകത്തിരിക്കുന്ന ആറു ഇവിടെ വരുന്ന ഭക്തന്മാർ ഏതെങ്കിലും ആത്മീകനിലകളിൽ പെട്ടവരാണെന്നു എനിക്കു മൺകൂട്ടി അറിവു തരുന്നു. ഗൗരംഗനെ ദർശനത്തിൽ എന്റെ മുമ്പിൽ കാണുമ്പോൾ ഗൗരംഗന്റെ ഒരു ഭക്തൻ വരുന്നു എന്നു ഞാനറിയുന്നു. ഒരു ശാക്തനാണു് വരാൻപോകുന്നതെങ്കിൽ എനിക്കു ശക്തിയുടെ—കാളിയുടെ ദർശനം ഉണ്ടാകുന്നു.

ക്ഷേത്രത്തിൽ ഭീചാരാധന നടക്കുന്ന സമയത്തു്—വയുന്നേരം, കുറിയുടെ മുകൾപുറയിൽ കയറിനിന്നുകൊണ്ടു് ഓ! നിങ്ങളെവിടെ? വരിൻവരിൻ!! എന്നു ഉറച്ചു വിളിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. നോക്കു് അവരെല്ലാം ഓരോരുത്തരായിവരുന്നതു്.

അദ്ദേഹം (ഇശ്വരൻ) തന്നെ ഇതിൽ താമസിച്ചു ഭക്തന്മാരോടു സഹവസിക്കുന്നു.

ഭക്തന്മാരോ എന്തൊരു ആശ്ചര്യഭാവങ്ങളാണു അവർക്കുള്ളതു്. ചെറിയ നരന്റെ ശ്വാസം തനിയെ * നിന്നുപോകുന്നു. അവൻ ചിലപ്പോൾ സമാധിയിൽ പ്രവേശിക്കുകയും ആ അവസ്ഥയിൽ ചിലപ്പോൾ രണ്ടുതലമണിക്കൂറും ചിലപ്പോൾ അതിലധികവും കഴിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്തൊരാശ്ചര്യം!

ഞാൻ ജ്ഞാനയോഗം ഭക്തിയോഗം കർമ്മയോഗം എന്നിഎല്ലാ വിധസാധനകളും അനുഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആയുസ്സ് ദീർഘിപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി ഹരയോഗവും ശീലിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതിനകത്തു് ആരോ ഉണ്ടെന്നുള്ളതു് തീർച്ചയാണു്. അല്ലെങ്കിൽ സമാധിയുടെ ഉന്മൂലം അന്നു ഭവപ്പെടുത്തിയിട്ടും ഭക്തന്മാരോടുകൂടി ഞാൻ ഒന്നിടത്തുനിന്നു ജീവിക്കാൻ ശക്തനായിരിക്കുന്നതു്? വേറെരാളും സമാധിയിൽനിന്നു മടങ്ങിവരുന്നതു് ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല. അങ്ങ് നാനാക്കു് നുരുതന്നെയാണു്! എന്നു കോവർസിംഗ് പറയുകയുണ്ടായി.

എന്റെ ചുറ്റുമുള്ളവരെല്ലാം വെറും ലൗകികന്മാർ. കാമിനീകാഞ്ചനംതന്നെ നാലുപാടും. എന്നിട്ടും എനിക്കു ഇങ്ങനെയുള്ള ആത്മീകഭാവങ്ങൾ കിട്ടുന്നു. തുടരെ സമാധിയും ഉണ്ടാകുന്നു. അതുകൊണ്ടാണു് കൺസാഫിബ് വന്നപ്പോൾ ആ കപ്പലിൽവെച്ചു് എന്റെ സമാധികണ്ടിട്ടു പ്രതാപൻ (മസുന്ദാൻ) പറഞ്ഞതു് ഓ ഇദ്ദേഹത്തിനു് എന്തോ ആവേശമുള്ളതുപോലെ തോന്നുന്നു! എന്ന്.”

* ഇതു് ആത്മാനുഭൂതിയിൽ ഒരുച്ചാവസ്ഥയുടെ ലക്ഷണമാണു്.

മഹിമാചരൻ ഭഗവാനെ മനസ്സിലായോ? അവസാനംവരെ കേട്ടിരുന്നശേഷം ഒടുവിൽ “സ്വാമിൻ ഇതെല്ലാം അങ്ങയുടെ പൂർവ്വകർമ്മ ഫലമാണ്” എന്ന് അയാൾ പറയുകയുണ്ടായി. അയാൾ പറഞ്ഞതിന്റെ അർത്ഥം ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ ഒരുത്തമസന്യാസിയും ഭക്തനും മാത്രമാണെന്നാണ്. അയാൾക്ക് അത്രേമനസ്സിലായൊള്ളൂ.

ക്രിസ്തീയ ഭക്തചരിതങ്ങൾ.

1 അന്റോണിയോ

(അഥവാ)

കർമ്മവും പ്രാത്ഥനയും.

പണ്ട് അന്റോണിയോ എന്ന് പേരായ ഒരു യുവാവ്, ക്രിസ്തുദേവൻ ബൈബിളിൽ അരുളിച്ചെയ്തതുപോലെ, തന്റെ അപാരമായ ധനമെല്ലാം ഭരിദ്രന്മാർക്ക് കൊടുത്തിട്ട് ഒരു പള്ളിയിൽ പരിശുദ്ധമായ ജീവിതം നയിച്ചുവന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ത്യാഗമാർഹതയ്ക്കുതാൽ ഈശ്വരവിശ്വാസികളായ പലരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടുക്കൽ ഈശ്വരകാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി അറിയുവാൻ വരിക പതിവായിത്തീർന്നു. അന്റോണിയോ അവർക്കെല്ലാം മതസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങൾ, തനിക്കറിയാവുന്നിടത്തോളം പറഞ്ഞുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തുവന്നു. എന്നാൽ കൂടുതൽ കൂടുതൽ ആളുകൾ വരുന്നതോടുകൂടി തന്റെ മനസ്സിൽ അഹങ്കാരം അധികമാവുന്നുവെന്നും തനിക്കു ധ്യാനപ്രാർത്ഥനാദികൾക്കു സമയം കിട്ടുന്നില്ലെന്നും ആ ക്രിസ്തുഭക്തൻ മനസ്സിലാക്കി. അതുകൊണ്ട് അന്റോണിയോ വിജനവാസത്തിനായി വനത്തിലേക്ക് പോയി.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണദേവൻ പറയുന്നതുപോലെ ഒരു മനുഷ്യനെ ശരിയായി അറിയേണ്ടത് അവന്റെ മനോഗതിയിൽ നിന്നും ആണല്ലോ. ഏകനായിരിക്കുമ്പോഴല്ലാതെ മറ്റൊരാളുടെ സാന്നിദ്ധ്യത്തിലാണ് ഒരുവന് തന്റെ മനോഗതിയെ ശരിയായി മനസ്സിലാക്കുവാൻ കഴിയുന്നത്? എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ആ സമയത്ത് നമ്മുടെ വിചാരങ്ങൾ നിർഭയം പുറത്തുവരുന്നു. നാം ശരിയായ ത്യാഗികളാണോ—കാമകാഞ്ചനങ്ങളെ തീരെ ത്യജിച്ചവരാണോ—എന്ന് അപ്പോൾ മാത്രമേ നമുക്കറിവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളൂ.

അന്റോണിയോ ജനസഞ്ചാരമില്ലാത്ത ഒരു ഘോരവനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പലമാതിരി പരീക്ഷകൾക്കു വശംവദനായി. ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം മാർഗ്ഗമല്ലേ ഒരു വെള്ളിക്കുട്ടി കാണുവാൻ ഇടവന്നു. “ഈ വനത്തിൽ വെള്ളികുട്ടിക്കുവാൻ കാരണം എന്ത്? മനുഷ്യസഞ്ചാരം ഇവിടെ തീരെ ഇല്ലല്ലോ. ഹാ! ഈശ്വരൻ എന്നെ പരീക്ഷിക്കുകയാണ്. ഈശ്വരൻ, പരീക്ഷിച്ചിട്ടു ഒരുവനെ തന്റെ ഭക്തനായി സ്വീകരിക്കുകയുള്ളൂ എന്ന് ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഹേവെള്ളിക്കുട്ടി! നീയല്ലെ പല കലഹങ്ങൾക്കും ചോക്തത്തിൽ കാരണഭൂതൻ? മകൻ അമ്മനോടും, ഭാര്യക്ക് ഭർത്താവീനോടും, അനുജൻ ജ്യേഷ്ഠനോടും, ഭൂതന് യജമാനനോടും തമ്മിൽ പാണ്ണക്കുമുണ്ടാക്കുന്നത് നീയല്ലേ? അല്ലയോ വെള്ളി! നീയല്ലെ മനുഷ്യൻ വളരെ മനുഷ്യേശം കൊടുക്കുന്നത്? നിന്റെ ഇഷ്ടതരിന്നുവേണ്ടി എത്ര അധികം ക്ലേശമാണ് ഒരുവൻ സഹിക്കുന്നത്? ഇഷ്ടം ലഭിച്ചാൽ നീ ഒരുവനെ ശാശ്വതമായി സ്നേഹിക്കുന്നുമില്ല. അവനെ, ഹൃദയമില്ലാതെ വിട്ടുപോകുന്നു. എങ്ങോ വെള്ളിക്കുട്ടി! നീ, യേശുദേവാന്റെ ഭാസനായ എന്നെയും മോഹിപ്പിക്കുവാൻ ഒരുങ്ങിയില്ലേ? അതിനാൽ ഇപ്പോൾതന്നെ നീ ഭസ്മീകൃതമായിപ്പോക” എന്ന് എപ്പോൾ അന്റോണിയോ വിചാരിച്ചുവോ, അപ്പോൾ തന്നെ വെള്ളി ഭസ്മമായി പോയി.

അനന്തരം യുവകേസരിയായ അന്റോണിയോ ഈശ്വരധ്യാനത്തിന് സൗകര്യമായ സ്ഥലം തിരഞ്ഞുകൊണ്ട് വനത്തിന്റെ അന്തർഭാഗത്തിലേക്കു പുറപ്പെട്ടു. അധികം താമസിയാതെ പ്രകാശമാനങ്ങളായ അനവധി സ്വണ്ണനാണയങ്ങൾ കൂട്ടി ഇട്ടിരിക്കുന്നത് ആ യതിവർണ്ണ് പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു. “ഈശ്വര! അങ്ങേയ്ക്കു എന്നെ പരീക്ഷിച്ചതു മതിയായില്ലയോ? ഹേ കനകമേ! നിനക്കു തരാവുന്നതായ ക്ഷണഭംഗരവും സ്വപ്നപ്രായവുമായ സുഖത്തെക്കാൾ വളരെ വളരെ അധികം പാരമാത്മികവും നിത്യവുമായ സുഖത്തെ ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തിലുള്ള ഈശ്വരൻ എനിക്കുതരും. നിന്നെ പ്രാപിക്കുന്നതിനാൽ, തീയുടെ അടുത്തെത്തുന്ന ഈയാംപാറയുടെ നാശകരമായ അനുഭവം എനിക്കുണ്ടാകും. നേരേമറിച്ചു ഈശ്വരനെ പ്രാപിച്ചാൽ എനിക്ക് ഇപ്പോൾ ചിന്തിക്കാവുന്നതും വളരെ ഉപരിയായ സുഖം കൈവശമാകും.” ഇപ്രകാരം ഈശ്വരനിൽ മനസ്സുറപ്പിച്ച, പല വിഭാഗമാരെപ്പോലും മോഹിപ്പിക്കുന്ന കനകസമൃദ്ധത്തെ നിരാകരിച്ചിട്ട്, വിവേകിയും ഭക്തനുമായ ആ ത്യാഗി പിന്നെയും മുന്നോട്ടു നടക്കൊണ്ടു.

പല രാത്രിയും പകലും ഇങ്ങനെ സഞ്ചരിച്ചശേഷം തന്റെ ബാഹ്യവൃന്ദയങ്ങളെല്ലാം മിക്കവാറും മരുന്നാപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഒരു മലയുടെ അടിവാരത്തിൽ എത്തി. അതിന്റെ താഴ്വരയിൽകൂടി ഒഴുക

ന്നതായ നിർമ്മലജലത്തെ ആഹ്ലാദത്തോടുകൂടി പാനംചെയ്തു. അരികിലുള്ള പനമരത്തിലെ പഴങ്ങൾ തിന്ന് വിശപ്പും ശമിപ്പിച്ചു. അപ്പോൾ മലയുടെ ചരിവിൽ ഒരു ഗുഹയുള്ളതായി കണ്ടു. ഗുഹയുടെ മൺഭാഗത്തു് നന്നുംകൊണ്ട് യുവാവ് നാലുദിക്കും കറാനേരും വീക്ഷിച്ചു. പ്രകൃതിവിലാസത്തിന്റെ കേളീരംഗമായ ആ സ്ഥലം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിനെ പൊട്ടുന്നതവേ ഈശ്വരഭിമുഖമാക്കിത്തീർത്തു. അനന്തരം ക്രിസ്തുഭഗവാനെ ഹൃദയപൂർവ്വം വന്ദിച്ചിട്ട് ഗുഹയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അൻറോണിയോ മനസ്സിനെ ഇന്ദ്രിയങ്ങളിൽനിന്നും സംയമിച്ച ഈശ്വരനാട് സംയോജിപ്പിക്കുവാൻ ആരംഭിച്ചു.

അപ്പോൾ ആഭക്തൻ പല ദുഃഖിചാരങ്ങളാൽ പീഡിതനായി. മനോവേദന സഹിക്കാൻ രഹിതായപ്പോൾ അദ്ദേഹം പല തവണ തന്റെ ശിരസ്സിനെ കൂർത്തു മുത്തു പാറ ചുരങ്ങളിൽ അടിച്ചു. ചില അവിദ്വാമൂർത്തികൾ അദ്ദേഹത്തിനോട് ഗുഹവിട്ടു പോകുവാൻ ആജ്ഞാപിച്ചു. ആ സമയം, അദ്ദേഹം “ഹേ വികൃത സ്വരൂപങ്ങളേ! ഈശ്വരകല്പിതം അപ്രകാരമാണെങ്കിൽ എന്നെ ഫനിച്ചുകൊള്ളവിൻ. എന്നാൽ നിങ്ങൾ ഈശ്വരഭക്തന്മാരെ അവരുടെ സാധനകളിൽ നിന്നു തടയുന്നവരാണെങ്കിൽ ഇവിടെനിന്നും കടന്നു പോകവിൻ. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ഈശ്വരപുത്രനായ യേശുദേവന്റെ ഭാസനാകുന്നുഞാൻ” എന്ന് പറഞ്ഞതുകേട്ടിട്ട് ആദ്ദേവതകൾ ഭയവിഹ്വലരായി ഓട്ടംതുടങ്ങി.

ഇപ്രകാരം വളരെക്കാലംകേഴിഞ്ഞു. ഒരു ദിവസം അൻറോണിയോ ക്ഷീണനായി ഗുഹയുടെ പുരോഭാഗത്തു് അധോമുഖനായി ഇരിക്കുകയായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സ് തപിച്ചു. വിചാരങ്ങളുടെ ആധിക്യത്താൽ ഈശ്വരനെ ധ്യാനിക്കുവാൻ കൂടി അശക്തനായി. ആ യുവാവ് വാവിട്ടു കരഞ്ഞു. ഗർഭഭസ്പരത്തിൽ ഈശ്വരനോട് ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിച്ചു. “അനാഥരക്ഷക! ഭക്തചരിപാലക! ഹൃദയകമലവാസാ! ഞാൻ ഇത്ര കാലം ഈശ്വരകാനനത്തിൽ വിജനവാസം ചെയ്തിട്ടും നീചവിചാരങ്ങൾ എന്നെ വിട്ടുമാറുന്നില്ലല്ലോ! തത് ഫലമായി മനസ്സ് തിരമാലകളെപോലെ ചലിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എനിക്കു ശാന്തിനരകം! എന്നെ ഈ ദുഃഖമുട്ടത്തിൽനിന്നും രക്ഷിച്ചു ശരിയായമാർഗ്ഗം കാണിച്ചുതരേണമേ!” ഭക്തവത്സലനും ദീനഭയലുപമായ ഭഗവാൻ പരമഭക്തനായ അൻറോണിയോവിന്റെ ഹൃദയനർഭാഗത്തിൽനിന്നും പ്രവഹിച്ചതായ പ്രാർത്ഥനയെ എങ്ങിനെ സ്വഹലീകരിക്കാതെയിരിക്കുവാൻ സാധിക്കും.

ഭക്തൻ തലപൊക്കിനോക്കിയപ്പോൾ, അധികം ദൂരെയല്ലാതെ തന്നെപ്പോലെയുള്ള ഒരാൾ ഇരുന്നു. പനകാലമുടയുന്നതായി കണ്ടു. അൻറോണിയോ ആശ്ചര്യഭരിതനായി നോക്കിയിരിക്ക, ആ അന്യന്റെ

ന്റെ ജോലിയിൽനിന്നും വിരമിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. പ്രാർത്ഥനാനന്തരം പിന്നെയും മടച്ചിൽ അന്തർഭിച്ചു. കുറെക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ വീണ്ടും പ്രാർത്ഥിക്കുവാൻ മുട്ടുകുത്തി. ഇങ്ങനെ തുടരെതുടരെ പ്രാർത്ഥിക്കുകയും മുടയുകയും മാറിമാറി ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈശ്വരകൃപയാൽ ആസമയം ജ്ഞാനസൂത്രൻ പ്രകാശിച്ച് അൻറോണിയോവിനും മനസ്സിലെ അന്ധകാരത്തെ മാറ്റി. അദ്ദേഹത്തിന് കാഴ്ചയും മനസ്സിലായി. അപ്പോൾ, ആഗതനായ യേശു ദൂതൻപറഞ്ഞു. “കേരള അൻറോണിയോ, നിനക്കുകാണിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ പ്രവർത്തിക്കുക. പ്രാർത്ഥനയും കർമ്മവും ഇവകാരം മാറിമാറി, തുടന്ന് ചെയ്യുക. എന്നാൽ നിനക്കു ശാന്തിപ്രദിക്കും.” ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞതോടുകൂടി ആ കേരളീരോമണിയുടെ കർത്തവ്യബോധമുണ്ടായി. ശേഷിച്ച ജീവിതം, ദർശനത്തിൽ കാണിക്കപ്പെട്ടതുപോലെ, നയിക്കുകയും ചെയ്തു.

കമ്മയോഗം.

ഏഴാം അദ്ധ്യായം.

(തുടർന്ന്)

ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും മനസ്സിനും വിഷയമായ ഈ ചെറിയ ലോകത്തോട് നമുക്കുള്ള സങ്കീർണ്ണതയും പരിത്യജിക്കുന്നു എങ്കിൽ നാം ഉടനെ മൗനമാകാം. ബന്ധമോചനത്തിനുള്ള ഏകമാർഗ്ഗം നിയമോപാധികളെ അതിക്രമിക്കുകയാകുന്നു, നിമിത്തത്തെ അതിലംഘിക്കുകയാകുന്നു.

ഈ ജഗത്തിനോടുള്ള ആസക്തിയെ പരിത്യജിക്കുക എന്നത് ഏറ്റവും പ്രയാസമുള്ള സംഗതിയാകുന്നു. ദർപ്പഭം ചിലർ മാത്രമേ അതു സാധ്യമാകുന്നുള്ളൂ. അതിനു രണ്ടു വഴികൾ ഞങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. ഒന്ന്, ‘നേതി’ ‘നേതി’ (ഇതല്ല, ഇതല്ല) എന്നും, മറെറത് ‘ഇതി, ഇതി, (ഇതുതന്നെ, ഇതുതന്നെ) എന്നും പറയപ്പെടുന്നു. ആദ്യത്തേതു നിഷേധപരവും രണ്ടാമത്തേത് സ്വീകാരപരവും ആകുന്നു. നിഷേധമാർഗ്ഗം ദുസ്സാധ്യം—അതു സാധാരണക്കാർക്കു പററിയാത്തല്ല. അത്യുചവും അന്യാദൃശവും ആയ മനസ്സും ഗർഭിരമായ ഇച്ഛാശക്തിയും ഉള്ളവർക്കുമാത്രം അതു സാദ്ധ്യമാകുന്നു. അവർ വെറുതെ എഴുന്നേറ്റുനിന്ന്, ജഗത്തിനെ നോക്കി, ഇതല്ല, ഇതു ഞാൻ സ്വീകരിക്കുകയില്ല, എന്നു പറയുന്നു; അതുവെ മനസ്സും ദേഹവും അവയുടെ കല്പനയെ അനുസരിക്കുന്നു. അവർ ജയം നേടുകയും ചെയ്യുന്നു. ആ തരക്കാർ എത്രയോ ദർപ്പഭം. മിക്കമനുഷ്യരും സ്വീകാരപര

മായ മാർഗ്ഗത്തെ അനുസരിക്കുന്നു. അതു ലോകത്തെ സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടും ബന്ധമോചനത്തിന്നു ബന്ധങ്ങളെത്തന്നെ സമാധാനമാക്കിക്കൊണ്ടും പോകുന്ന വഴിയാകുന്നു. അതും ഒരുവക പരിത്യാഗമാകുന്നു. പക്ഷേ അത് സാവകാശത്തിലും ക്രമത്തിൽക്രമത്തിൽ ഉണ്ടാകുന്നതും വിഷയങ്ങളെ അറിഞ്ഞും വിഷയങ്ങളെ അനുഭവിച്ചും പരിചയം സമ്പാദിച്ച് വസ്തുക്കളുടെ തത്വം ഗ്രഹിച്ച് ഒടുവിൽ അവയെല്ലാം നിസ്സാരങ്ങളാകുന്നു എന്നു കണ്ടു എല്ലാറ്റിനേയും ത്യജിച്ച് മനസ്സ് നിസ്സംഗമായിരുന്നതാകുന്നു. നിസ്സംഗതപം സമ്പാദിക്കുന്നതിന് ഒന്നാമതായ പഠത്തെ വഴി തത്വവിചാരംകൊണ്ടും രണ്ടാമതായ പഠത്തെ കർമ്മപരിചയങ്ങളേക്കൊണ്ടുമാകുന്നു. ആദ്യത്തെതു ജ്ഞാനയോഗം. യാതൊരു കർമ്മവും ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതാകുന്നു അതിനെ പ്രത്യേകത; പിന്നത്തേതു കർമ്മയോഗം; അതിൽ കർമ്മത്തിൽനിന്നു വിരമിക്കുക എന്നുള്ളതില്ല. ജഗത്തിൽ എല്ലാവർക്കും കർമ്മം ചെയ്യാനുണ്ടുണ്ടു്. കേവലം ആത്മാരാമന്മാരും ആത്മതുച്ഛന്മാരും ആത്മഭിന്നമായ യാതൊന്നിലും മനസ്സുചെല്ലാത്തവരും സർവ്വവും ആത്മാവാതിട്ടുള്ളവരും മാത്രം കർമ്മംചെയ്യുന്നില്ല. മറ്റുള്ളവർ കർമ്മംചെയ്യുന്നു. പ്രകൃത്യാ പാഞ്ഞൊഴുകുന്ന ഒരു സരിത്തു്; അത് ഒരു തടത്തിൽ ചിണ് ഒരു ചുഴിയായി തീരുന്നു. കുറെനേരം അതിൽ ചുഴിന്ന് പായുന്നു. വീണ്ടും പുറത്തേക്കു പുറപ്പെട്ടു് സ്വതന്ത്രപ്രവാഹമായ് തടവറു് ഒഴുകിപ്പോകുന്നു. ഓരോ മനുഷ്യജീവിതവും ആ ഒഴുക്കുപോലെയാകുന്നു. അതു ചുഴിയിൽ പെടുന്നു, ദേശകാലനിമിത്തമായമായ ലോകത്തിൽ കടുങ്ങുന്നു, എന്റെ അച്ഛൻ, എന്റെ സഹോദരൻ, എന്റെ പേര്, എന്റെ യശസ്സ്, എന്നിങ്ങിനെ മുറവിളി കൂട്ടി കുറെ നേരം ചുറ്റിത്തിരിയുന്നു. ഒടുവിൽ അതിൽനിന്നു പുറത്തുകടന്ന് പൂർണ്ണസ്വതന്ത്രതയെ പ്രാപിക്കുന്നു. ജഗത്തുമുഴുവനും അതാകുന്നു ചെയ്യുന്നത്. നാം അറിയുന്നുണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിലും ബോധപൂർവ്വമായിരുന്നാലും അല്ലെങ്കിലും നാം എല്ലാവരും കർമ്മം ചെയ്യുന്നത് ഈ വിഷയസ്വപ്നത്തിൽനിന്ന് ഉണരുന്നവനായിട്ടാകുന്നു. മനുഷ്യനു ലോകത്തിലുള്ള അനുഭവങ്ങൾ എല്ലാം ഈ വിഷയമുഴിയിൽനിന്ന് നിർഗ്ഗമിപ്പാൻ മനുഷ്യനെ ശക്തനാക്കുവാൻ വേണ്ടിയുമാകുന്നു.

കർമ്മയോഗം എന്നാൽ എന്തു്? കർമ്മത്തിന്റെ രഹസ്യത്തെ അറിയുന്നത്. ലോകം മുഴുവനും കർമ്മം ചെയ്യുന്നത് നാം കാണുന്നു. എന്തിൻ വേണ്ടി? മുകുതിക്കു്, സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന്; മനസ്സിന്നു സ്വാതന്ത്ര്യം, ദേഹത്തിന്നു സ്വാതന്ത്ര്യം, ആത്മാവിന്നു സ്വാതന്ത്ര്യം, ഈ ഒരു കാര്യത്തിന്നാകുന്നു അനുമാതൽ അത്യൽകൃഷ്ണൻ വരെ കർമ്മം ചെയ്യുന്നത്. ബന്ധനത്തിൽ നിന്നു ഓടിയകുന്ന് സ്വാതന്ത്ര്യം പ്രാപിപ്പാനാകുന്നു സർവ്വവസ്തുക്കളും സർവ്വനേരവും യതിക്കുന്നത്. സൂര്യനും ചന്ദ്രനും ഭൂമിയും ഗ്രഹങ്ങളും എല്ലാം ബന്ധനത്തിൽ നിന്നു ഓടിപ്പോകയാകുന്നു ഗ്രഹിക്കുന്നത്. കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്നകലുക, കേന്ദ്രത്തോടടുക്കുക, എന്നീ

പ്രപഞ്ചശക്തികൾ വാസ്തവത്തിൽ നമ്മുടെ ജഗത്തിന്റെ തോതാകുന്നു. പ്രപഞ്ചത്തിൽ കിടന്ന് അലട്ടുകൾ സഹിച്ചു അടിയുംകൊണ്ട് വളരെക്കാലം ചെന്നതിനു ശേഷം വസ്തുക്കളുടെ യഥാർത്ഥതത്വം ഗ്രഹിക്കുന്ന സമ്പ്രദായത്തിനു പകരം നാം കർമ്മയോഗത്തെ ആശ്രയിച്ചു കർമ്മത്തിന്റെ രഹസ്യവും കർമ്മത്തിന്റെ രീതിയും കർമ്മത്തിന്റെ സംഘടനാശക്തിയും മനസ്സിലാക്കുന്നു. അതിനെ ഉപയോഗിക്കേണ്ട രീതി നമുക്ക് അറിവില്ലാതിരുന്നത് ഒട്ടുകൾശക്തി നിഷ്ഫലമായിത്തന്നെ ചിലവാകും. ലോകത്തിലുള്ള സർവ്വശക്തികളേയും ഉത്തമരീതിയിൽ ഉപയോഗിക്കേണ്ടത് എങ്ങിനെ എന്നു നമുക്ക് പഠിപ്പാൻ തക്കവണ്ണം കർമ്മയോഗം കർമ്മത്തെ ഒരു ശാസ്ത്രമാക്കുന്നു. കർമ്മം ഒഴിച്ചു കൂടാത്തതാകുന്നു, അത് അങ്ങിനെ വേണം താനും; എന്നാൽ കർമ്മം ചെയ്യുന്നത് പരമോദ്ദേശ്യം സാധിക്കുന്ന വിധമായിരിക്കണം. ഈ ലോകം അഞ്ചു നിമിഷനേരത്തെ കാര്യം, അതിൽകൂടെ നാം കടന്നുപോകണം എന്നുള്ള ഒരുവസ്തുത സ്വാതന്ത്ര്യം ഇവിടെഇല്ല, ഇതിനപ്പുറത്തെ കാണുകയുള്ളൂ, ഈ സംഗതി കർമ്മയോഗം നമ്മെക്കൊണ്ടു സമ്മതിപ്പിക്കുന്നു. ലോകബന്ധങ്ങളെ അതിക്രമിപ്പാനുള്ള വഴി കണ്ടെത്തുവാൻ നാം സാവകാശത്തിലും ഉറപ്പോടുകൂടിയും അതിൽകൂടെ യാത്രചെയ്കതന്നെ വേണം. എന്നാൽ ഞാൻ നുടെ പറഞ്ഞവിധമുള്ള വിശിഷ്ടപുരുഷന്മാരുണ്ടാകാം. സ്വപ്നം അതിന്റെ പടം പൊഴിച്ചു കളഞ്ഞ്, മാറിനിന്ന് അതിനെ നോക്കുന്നതുപോലെ ലോകത്തെ നിഷ്പ്രയാസം തൃപ്തിച്ച് മാറി നിൽക്കുവാൻ ശക്തനായ വിപുരുഷന്മാർ തീർത്ഥയാത്രയും ഉണ്ടു്. അവരെ ഒഴിച്ചു മറ്റു മനുഷ്യർക്കുള്ള ഗതി കർമ്മത്തിൽകൂടിയും പതുക്കെ പതുക്കെയും ആകുന്നു. അതിന്റെ സമ്പ്രദായം ഇന്നതെന്നു അതായതു ഏറ്റവും തുണും കൂട്ടുന്ന വിധം കർമ്മം ചെയ്യാനുള്ള രീതിയും രഹസ്യവും ഇന്നതാകുന്നു എന്നു കർമ്മയോഗം കാണിച്ചു തരുന്നു.

കർമ്മയോഗം എന്തുപദേശിക്കുന്നു? “നിരന്തരം കർമ്മം ചെയ്യുക, പക്ഷേ കർമ്മാസക്തി മുഴുവൻ പരിത്യജിക്കുക.” ഒന്നിനോടും താഴാത്തുപെട്ടുപോകരുത്. മനസ്സിനെ സ്വതന്ത്രമാക്കിവെക്കുക. ഈ ങ്ങളെങ്കിലും ഈ ക്ലേശങ്ങളും ഈ കണ്ണുന്ന സമസ്തവും ഈ ലോകത്തിന്റെ നിചനില്പിനാവശ്യമുള്ള അവസ്ഥകൾ മാത്രമാണ്. ദാരിദ്ര്യമൊധനമൊ സുഖമൊ എല്ലാം ക്ഷണികമാത്രം. അവയൊന്നും നമ്മുടെ യഥാർത്ഥപ്രകൃതിയിൽ ചേർന്നവയല്ല. നമ്മുടെ സ്വഭാവം സുഖദ്വേഷങ്ങളെ എത്രയോളം അതിക്രമിച്ചുള്ളതാകുന്നു. അതു സർവ്വേന്ദ്രിയാത്മങ്ങൾക്കും അപ്പുറം ഇരിക്കുന്നതും കല്പനാശക്തിക്കുപോലും വിഷയമല്ലാത്തതുമാകുന്നു. എന്നിരിക്കിലും നാം കർമ്മം സർവ്വദാ ചെയ്തുകൊണ്ടുതന്നെ ഇരിക്കണം. “ഏകമുണ്ടാകുന്നത് സകുതിനിമത്താകുന്നു, കർമ്മം നിമിത്തമല്ല.” നാം ചെയ്യുന്ന കർമ്മത്തോടു് നമുക്ക് എപ്പോൾ മമതാസക്തിയുണ്ടാകുന്നുവോ അപ്പോൾ നമുക്ക് ദ്വേഷവും ഉണ്ടാകുന്നു. എന്നാൽ ആ

കർമ്മത്തിൽ സങ്കുതിയില്ലാതിരിക്കുന്ന പക്ഷം നമുക്കു ദുഃഖം ഉണ്ടാകുന്നതുമാത്രം. അനുബന്ധമായ ഒരു ഭംഗിയുള്ള ചിത്രം കത്തിപ്പോകുന്ന പക്ഷം അതിനെക്കുറിച്ച് ഒരുവൻ വളരെ ദുഃഖിക്കുന്ന പതിവില്ല. എന്നാൽ അവന്റെ ചിത്രം കത്തിപ്പോകുമ്പോൾ അവൻ എത്ര കഠിനമായി ദുഃഖിക്കുന്നു. ഈ വ്യത്യാസത്തിന്നു കാരണമെന്ത്? രണ്ടും ഭംഗിയുള്ള ചിത്രങ്ങളായിരുന്നു, ഒരെ ചിത്രത്തിന്റെ പകർപ്പുകളായിരുന്നു എന്നു വരാം. എങ്കിലും അതിൽ ഒന്നിന്റെ കാര്യത്തിൽ മറ്റൊരില്ലെങ്കിലും എത്രയോ അധികമായ ദുഃഖം അനുഭവിക്കുന്നു. അതിനുള്ള കാരണം ഒന്നിൽ സങ്കുതി, മമതാബന്ധം ഉണ്ടെന്നും മറ്റൊരിൽ ഇല്ലെന്നും ഉള്ളതാകുന്നു. ഞാനെന്നും എന്റെതെന്നും ഉള്ളഭാവനയാകുന്നു സർവ്വദുഃഖങ്ങളുടെയും മൂലം. തന്റെത് എന്ന ഭാവത്തോടുകൂടി സ്വാർത്ഥം ഉണ്ടായി. സ്വാർത്ഥം ദുഃഖത്തെയും വലിച്ചിട്ടു. സ്വാർത്ഥപരമായ ഏതൊരു കർമ്മവും വിചാരവും നമ്മെ ഏതെങ്കിലും ഒരു വസ്തുവിനോടു ബന്ധിപ്പിക്കും, ആ ബന്ധം നമ്മെ അടിമപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും. ഞാൻ എന്നും എന്റെതെന്നും പറയുന്ന ചിത്തതരംഗം (വിചാരം) കാരണത്താൽ ഉടനടി നമ്മുടെ കണ്ഠത്തിൽ ഒരു ശൃംഖല ചുറ്റി നമ്മെ അടിമപ്പെടുത്തുന്നു. ഞാൻ എന്നും എന്റെതെന്നും എത്രത്തോളം അധികം നാം പറയുന്നുവോ അത്രത്തോളം അധികം ബന്ധം വലിക്കുന്നു, ദുഃഖവും വളരുന്നു. അതുകൊണ്ടു കമ്മ്യോഗം നമ്മോടു നിങ്ങളുടെ ലോകത്തിലുള്ള സകല ചിത്രങ്ങളുടേയും സൗന്ദര്യം കണ്ടാനന്ദിച്ചുകൊൾവിൻ, എന്നാൽ ഒന്നിനോടും മമത ബന്ധിക്കാതിരൂപ്പിൻ, എന്നു പറയുന്നു. എന്റെത് എന്ന് ഒരിക്കലും പറയരുത്. ഒരു സാധനം എന്റെതാകുന്നു എന്നു നാം എപ്പോൾ പറയുന്നുവോ അപ്പോൾ ഉടനെ ദുഃഖം ഉണ്ടാകുന്നു. എന്റെതെന്ത് എന്നു മനസ്സുകൊണ്ട് പറകപോലും ചെയ്യരുത്. കഞ്ഞിനെ വെച്ചിരുന്നുകൊൾക, പക്ഷെ എന്റെത് എന്ന് പറയരുത്. പറഞ്ഞാൽ ദുഃഖം ഫലം. എന്റെ വിട് എന്നു പറയരുത്. എന്റെ ശരീരം എന്ന് പറയരുത്. ദുർഘടം മുഴുവനും ഇവിടെയാകുന്നു. ശരീരം നിങ്ങളുടേതൊ എന്റെതൊ മറന്നുവേണ്ടതൊ അല്ല. പ്രകൃതിനിയമങ്ങളെ അനുസരിച്ച് ശരീരങ്ങൾ വന്നു പോയും ഇരിക്കുന്നു. നാമാവട്ടെ (അതുകളിൽനിന്ന് അകന്ന്) സാക്ഷികളായിനിൽക്കുന്ന സ്വതന്ത്രന്മാരാകുന്നു. ഈ ശരീരം ഒരു ചിത്രത്തിനേക്കാളോ ചുമലിനെക്കാളോ അധികം സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ളതല്ല. പിന്നെ ശരീരത്തോടു നാം ഇത്ര അധികം നുകരണമാരാകേണ്ട കാര്യമെന്ത്? ഒരാൾ ഒരു ചിത്രം എഴുതുന്നു എങ്കിൽ ആയാൾ ആ പ്രവൃത്തി ചെയ്തുകഴിയുന്നു, പോകുന്നു. “അതെനിക്ക് വേണം” എന്നുള്ള സ്വാർത്ഥത്തെക്കുറിച്ചുണ്ട, അതു നീട്ടിച്ചാൽ ഉടനെ ദുഃഖം തുടങ്ങുകയായി.

അതുകൊണ്ടു ഒന്നാമത് സ്വാർത്ഥത്തെക്കുറിച്ചുവന്നുള്ള വാസനയെ നശിപ്പിക്കുക, അതിനെ ഒതുക്കുവാനുള്ള ശക്തി നിങ്ങളുടെ അകത്തു

മ്പോൾ അതിനെ അമർത്തിത്താഴ്ത്തുകയും മനസ്സിൽ സ്വാതന്ത്ര്യം അലയടിച്ചാൻ സമ്മതിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്തുക, എന്നു കർമ്മയോഗം ഉപദേശിക്കുന്നു. പിന്നെ നിങ്ങൾക്ക് ലോകത്തിൽ ഇറങ്ങി കഴിയുന്നത്ര കർമ്മം ചെയ്യും. എവിടെയും ഇടപഴകാം. ഇഷ്ടമുള്ളതു പോകാം, ഭോഷം ഒരിക്കലും നിങ്ങളെ സ്പർശിക്കുകയില്ല. താമരയിലവെള്ളത്തിലിരിക്കുന്നു, എങ്കിലും വെള്ളത്തിന്നു അതിനെ തൊട്ട് അതിൽ പറവാണ് കഴിയുന്നില്ല. അതുപോലെയായിരിക്കും ലോകത്തിൽ നിങ്ങളുടെ സ്ഥിതി. ഇതാകുന്നു വൈരാഗ്യം, രാഗമില്ലായ്മ, അസക്തി എന്നു പറയുന്നതു. വൈരാഗ്യമില്ലാതെ ഒരു യോഗവും അഭ്യസിക്കാവുന്നതല്ലെന്നു ഞാൻ നിങ്ങളോടു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നു വിശ്വസിക്കുന്നു. വൈരാഗ്യമാകുന്നു സർവ്വയോഗങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനം. ഒരു മനുഷ്യൻ ഗ്രാമവാസവും ശുഭ്രവസ്ത്രധാരണവും സുഖഭക്ഷണവും തൃജിത്ത് മരുഭൂമിയിൽ ചെന്നിരുന്നാലും ആയാൾ വലിയ സക്തനായിരിക്കാം. അപ്പോൾ ആയാൾക്ക് ശരീരം മാത്രമാകുന്നു സ്വന്തമായിട്ടുള്ളതു; അതു് ആയാളുടെ സർവ്വസ്വമായിത്തീർന്നു് ആയാളുടെ ചിന്തമുഴുവൻ അതിലായിരിക്കാം; ആയാളുടെ ജീവിതം മുഴുവനും ആ ഭേദത്തിന്നു വേണ്ടിയുള്ള ക്ലേശം മാത്രമായുമിരിക്കാം. ഈ സ്ഥൂലശരീരത്തെ സംബന്ധിച്ച വല്ലകർമ്മത്തിലും അല്ല നിസ്സംഗതപം ഇരിക്കുന്നതു് അതു് മനസ്സിലിരിക്കുന്നു. ഞാൻ 'എന്റെ' എന്നു നമ്മെബന്ധിക്കുന്ന ചങ്ങലക്കണ്ണി മനസ്സിലുള്ളതാകുന്നു. ആ ബന്ധം നമുക്ക് ശരീരത്തോടും ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കോടും ഇല്ലാതിരിക്കുന്നപക്ഷം നാം എവിടെയിരുന്നാലും ഏതു നിലയിലിരുന്നാലും നാം അസക്തന്മാരാകുന്നു. ഒരാൾ സിംഹാസനത്തിന്മേലിരുന്നാലും കേവലം അസക്തനായിരിക്കാം. മറ്റൊരാൾ കീറത്തുണിയുടുത്തു നടക്കുന്നവനായാലും അതിസക്തനായിരിക്കാം. അസക്തി, നിസ്സംഗതപം എന്നുള്ള അവസ്ഥ സമ്പാദിക്കുകയാകുന്നു നാം ആദ്യം ചെയ്യേണ്ടതു്; അതിനുശേഷം സദാ കർമ്മം ചെയ്യുകയും. സർവ്വസംഗവും പരിത്യജിക്കുന്നതു് വളരെ പ്രയാസംതന്നെയാകുന്നു എങ്കിലും അതു ചെയ്യാൻ നമ്മെ സഹായിക്കുന്ന രീതി ഇന്നതാകുന്നു എന്നു് കർമ്മയോഗം നമുക്കു കാണിച്ചുതരുന്നു. (തുടരും)

ശ്രീരാമാനുജചരിതം

(അവതാരകാരണം)

ശ്രീ സമ്പ്രദായ പ്രണേതാവായ മഹാനഭാവന്റെ ചരിതാമൃതം ആസ്വദിക്കുന്നതിനുമുമ്പായി സമസ്തബ്രഹ്മാണ്ഡത്തിനും നായികയായ ശ്രീഭദ്രിയുടെ ചരണകമലങ്ങളിൽ സാഷ്ടാംഗം പ്രണമിക്കുന്നു.

ആകാരത്രയസ്വപന്നം-മരവിന്ദനവാസിനീം
അശേഷജഗദീശസ്ത്രീം-വന്ദേവരദപ്രഭാം.

ശ്രീദേവി, ലീലാദേവി, ഭൂദേവി എന്നീ ആകാരത്രയങ്ങളിൽ യാതൊരുദേവി വിരാജിക്കുന്നു, യാതൊരുദേവി വാക്സിതമായ കമലമലൃത്തിൽ നിവസിക്കുന്നു, യാതൊരുദേവി സർവ്വനിയന്താവിന്റെ സഹധർമ്മിണിയായിരിക്കുന്നു, ആ വിശ്വവസ്തുവിന്റെ ഹൃദയവിലാസിനിയുടെ ചരണപത്മങ്ങളെ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു.

ചൈത്രാദ്രാസംഭവംവിഷ്ണോ
ർദ്ദർശനസ്ഥമാഹ്നോത്സുകം
തുണ്ഡിരമണ്ഡലേ ശേഷമുത്തിം
രാമാനുജംഭജേ.

യാവന്നൊരുത്തൻചൈത്രമാസത്തിലേ ആർദ്രാക്ഷത്രത്തിൽ തുണ്ഡീരദേശത്തിൽ അഥവാ-ചോളദേശത്തിൽ വിഷ്ണുഭക്തി പ്രധാനമായ ശാരീരകമീമാംസയുടെ ഭാഷ്യത്തേ പ്രചരിപ്പിക്കുന്നായിട്ട് അവതരിച്ചു, അനന്താവതാരമായ ശ്രീരാമാനുജനേ ഞാൻ വന്ദിക്കുന്നു.

പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ ഏതുഭാഗത്തേക്കു നോക്കിയാലും അവിടെ എല്ലാംഭാവോഭാവങ്ങളുടെ വിഷ്ണുവായ യോജിപ്പുകാണാൻ കഴിയും. അഭാവത്തിന്റെ തള്ളലാൽ ഭാവരാശി അങ്ങുമിങ്ങും സഞ്ചരിച്ച് വിഷ്ണുവുണ്ണമായ സംസാരമരീചികയേ വിപുലമാക്കുന്നു. ജീവന്മാർ അന്നവസ്ത്രാഭികളുടെ അഭാവത്താൽ ഭീതമായിട്ട് അതതുകളേസംഭരിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹം നിമിത്തം ഏതെല്ലാം വിധത്തിൽ ശാരീരികവും മാനസികവുമായ മാർഗ്ഗമാലോചിച്ച് അവലംബിക്കുന്നു! അത്യന്തം അനന്തകൂലമായ ശീതോഷ്ണങ്ങളുടെ പീഡയാൽ സാമ്രാജ്യം കറഞ്ഞു നിരന്തരം എത്ര എത്ര വിഷ്ണുപാദങ്ങൾ ആകാശത്തിൽ ഉരുണ്ടുവീടുന്നു! സദാ പർവ്വതന്തരശീലമായ സംസാരതരളവിന്റെ മൂലം അഭാവമാകുന്നു. ഈ അഭാവം ദുർഭൂതമായില്ലെങ്കിൽ സംസാരബന്ധത്തേ അതിക്രമിച്ച് നിത്യശാന്തി സ്വപാദിപ്പാനുള്ള ആഗ്രഹത്തിന് മനസ്സിൽ സ്ഥാനം നൽകുന്നതാരാണ്? ഇതുകൊണ്ടു് അഭാവത്തേ പരിഹരിക്കുകയത്രേ ശാന്തി പ്രിയവും ജഡചൈതന്യാത്മകവുമായ ഭാവവസ്തു നിവഹത്തിന്റെ ഏകോദ്ദേശ്യം. ഇഹനിമിത്തം ഭാവോഭാവങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള യുദ്ധം അനാദികാലമുതൽ നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഇതത്രേ സംസാരമെന്നു പറയപ്പെടുന്നത്. പരിണാമത്തിൽ ഈ യുദ്ധത്തിൽ ആർക്കാണ് ജയമുണ്ടാകുന്നത്? ഭാവത്തിനോ അഭാവത്തിനോ? ശ്രീകൃഷ്ണഭഗവാൻപറയുന്നു ഈ ചോദ്യത്തിന്റെ ഉത്തരം “അഭാവ”ശബ്ദത്തിന്റെ അർത്ഥമാലോചിച്ചാൽ അന്നയാസേനലഭിക്കും. “നാസതോവിദ്യതേഭാവോ നാഭാവോവിദ്യതേസതഃ” അസത്ത് അഥവാ അഭാവവസ്തുവിന് സത്തത

ന്നെഇല്ല. കേവലം ഭാവവസ്തുമാത്രം നിത്യസ്ഥായിയാകുന്നു, ആകയാൽ, ഹേ! മനുഷ്യ! നീ ഏതൊന്നിനേ സംസാരം സംസാരമെന്നു പറഞ്ഞു ഭയപ്പെടുന്നു, അത് നിന്റെ ഭ്രമമാണ്, എന്തെന്നാൽ, അഭാവത്തേ ആശ്രയിച്ച് അതിനുമീതേ നിൽക്കുന്നത് അഭാവമല്ലാതെ ഭാവമാകുകയില്ല. ശൂന്യത്തിനുമീതേ ശൂന്യമേ നിൽക്കുകയുള്ളൂ. നിന്റെ യുദ്ധങ്ങൾ കേവലം ശൂന്യത്തോടാണെന്ന് ബോദ്ധ്യപ്പെടുമ്പോൾ പിന്നെ ഇപ്രകാരമുള്ള യുദ്ധത്തിൽ നിനക്ക് പ്രവൃത്തി ഉണ്ടാകുകയില്ല. അന്നുമാത്രമേ നിനക്ക് നിത്യശാന്തി പ്രാപിക്കുവാൻ അധികാരം ലഭിക്കുകയുള്ളൂ. അപ്പോൾ മാത്രമേ നിന്റെ സകലകറവുകളും വിട്ടൊഴിയുകയുള്ളൂ. അന്ന് നീ നിന്റെ പൂർണ്ണതയേ മനസ്സിലാക്കി ആനന്ദിക്കാൻ ശക്തനാകും. അന്നു മാത്രമേ നീ യഥാർത്ഥതത്വദർശിയാകുകയുള്ളൂ. എന്തെന്നാൽ, “ഉഭയോരപിദൃഷ്ടോനസ്ത്വനയോ സ്തത്വദർശിഭിഃ” തത്വദർശികൾക്കു മാത്രമേ ഭാവാഭാവങ്ങളുടെ പാർത്ഥക്യം അറിവാൻ സാധിക്കൂ.

അഭാവങ്ങളെ ദൂരിക്കരിക്കുകയത്രേ പ്രാണികളുടെ ധർമ്മം. അഭാവം ഉണ്ടായാൽ തൽപരിഹാരത്തിനുള്ള ശ്രമം പ്രാണിപോകത്തിൽ സർവ്വതുകാണപ്പെടുന്നു. അഭാവത്തേക്കറിച്ച് അശ്രാന്തം ദേഹദൃഷ്ടി ഇരിക്കുന്നതും ക്ഷണനേരംപോലും അഭാവത്തിനു തന്റെ ഉള്ളിൽ സ്ഥാനംനേരുന്നതിനു സമ്മതിക്കാതിരിക്കുന്നതും ജീവൻ ഭാവപാർത്ഥമായതുകൊണ്ടാകുന്നു. എല്ലാജന്തുവും പൂർണ്ണാവസ്ഥയിലിരിക്കുക അവന്റെ സ്വഭാവമാകുന്നു. അവൻ അക്ഷരനെന്ന നാമമുള്ളവൻ-ആരംഭസമാപ്തികളില്ലാത്തവൻ-അനാദ്യന്തൻ ഇതത്രേ ജീവന്റെ പരമാർത്ഥതത്വം.

തത്വവിചാരം ചെയ്ത നോക്കുമ്പോൾ ജീവസ്വരൂപത്തേ സംബന്ധിച്ച് ഇപ്രകാരമാണറിയുന്നത്. എന്നാൽ, ആ ജീവൻതന്നെ എപ്രകാരം വിചാരിക്കുന്നു എന്നു നോക്കാം. ഓരോജീവനും താൻ ദേഹമെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ഇത് സുതരാംസ്സഷ്ടമായതുകൊണ്ട് മറുപ്രമാണങ്ങളെ അപേക്ഷിക്കുന്നില്ല. ഇതുകൊണ്ട് അവൻ ദേഹത്തിന്റെ ജനനമരണങ്ങളോടുകൂടി തന്റെ ജനനമരണങ്ങളും സാഭവിക്കുന്നു എന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ഇതു നിമിത്തം ശ്രുതിപറയുന്നത്:—

“നസാമ്പരായഃ പ്രതിഭാതിബാലം
പ്രമാദ്യന്തം വിത്തമോഹേനമൃശം
അയം ലോകോനാസ്തിപരഇതിമാനീ
പുനഃ പുനർ വശമാപദ്യതേമേ”

“ധനമുജ്ജ്ഞാതാൽ അന്ധനും പ്രമാദഗ്രസ്തനും മൃശനുമായ മനുഷ്യൻ പരലോകത്തിൽ വിശ്വസിക്കാൻ ശക്തനാകുന്നില്ല. ഇഹലോ

കം തന്നെ സത്യം, പരലോകമേ ഇല്ല. ഈവിധമുള്ള ധാരണയാൽ അവൻ വീണ്ടും വീണ്ടും മൃത്യുപാശത്തിൽ ആബദ്ധനാകുന്നു" വസ്തുതയാ മൃത്യുഭയം ഏതു പ്രാണിക്കാണ് ഇല്ലാത്തത്? മൃത്യുവിനെ ആത്മം തന്നെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല. എന്തെന്നാൽ, മൃത്യുശബ്ദത്താൽ സാധാരണ ജനങ്ങൾ ഭാവത്തിന്റെ അഭാവം അഥവാ ജീവിതത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതി എന്ന് ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ട് അഭാവവിചേക്ഷയും ഭാവസ്വരൂപിയുമായ ജീവൻ എല്ലായ്പ്പോഴും മൃത്യുവിനെ ഭീതിയോടും വെറുപ്പോടും നോക്കുന്നു. ഇതും ജീവന്റെ നിത്യത്വത്തിന് ഒരു പ്രമാണമാകുന്നു. ജീവൻ സ്വഭാവേന അനിത്യനായാൽ—അഭാവസ്വരൂപനായാൽ മൃത്യുവിനെക്കുറിച്ച് ഇപ്രകാരമുള്ള ഭയവും വെറുപ്പും അവൻ ഉണ്ടാകുകയില്ല.

ശ്രീരാമകൃഷ്ണഭാവൻ സന്ദർശനം സരളവുമായ ഉപമയാൽ ഈ ഭയം അടിസ്ഥാനരഹിതമാണെന്നു സ്പഷ്ടമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഹരിയുടെ പിതാവു ഒരു വ്യാഘ്രമുഖം കൊണ്ടുവന്ന് ഹരിയ്ക്കു കൊടുത്തു. അവൻ അതു കിട്ടിയപ്പോൾ വളരെ സന്തോഷിച്ചു, ഒരുദിവസം അവൻ ആ വ്യാഘ്രമുഖം ധരിച്ചുകൊണ്ട് കനിഷ്ഠ സഹോദരിയായ സരളയേ ഭയപ്പെടുത്തുന്നതിനാരംഭിച്ചു. ആ സമയം സരള പാവകളുടെ വിവാഹത്തിൽ ശ്രദ്ധിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉടനേ ഹരി വികൃതമായി ശബ്ദിച്ചുകൊണ്ട് അവളുടെ നേരേചാടിവീണു. ബാലിക ആ ഭീഷണരവം കേട്ടും ബീഭത്സമുഖം കണ്ടും ഭയപ്പെട്ടു വിറച്ചുകൊണ്ട് അമ്മാ! അമ്മാ! എന്നു നിലവിളിച്ചുകൊണ്ട് ഓടി രക്ഷപ്പെടാൻ മാർഗ്ഗം നോക്കി. നിർഭാഗ്യത്താൽ ഹരി കവാടങ്ങൾ മുൻപേ ബന്ധിച്ചിരുന്നു. തന്മൂലം കുത്തുവ്യ വിമൂഢയായിട്ട് അവൾ വീണ്ടും ഉച്ചത്തിൽ കരഞ്ഞു തുടങ്ങി. ഹരിയാകട്ടെ സോദരിയുടെ ഭീതികണ്ടിട്ട് ഉടനേ വ്യാഘ്രമുഖം എടുത്തു കളഞ്ഞു. വ്യാഘ്രത്തിനു പകരം സ്വസഹോദരനേക്കുണ്ട് സരള രോമാഞ്ചിതയായി. ഭയം കുറഞ്ഞപ്പോൾ ഭാരതാവിനേ ആലിംഗനം ചെയ്തു ചിരിക്കാൻ തുടങ്ങി. അവളുടെ സകല ഭയങ്ങളും വ്യാകുലതയും ഇല്ലാതെയായിട്ട് യഥാപൂർവ്വം കളിയിലേപ്പെട്ടു. അല്ലയോ മനുഷ്യാ! ശ്രീരാമഹാരിയായ ഹരിയും അപ്രകാരം ഭീഷണമായമായുടെ മുഖത്തെ ധരിച്ചുകൊണ്ട് ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ഭയപ്പെടുത്തുന്നു. അപ്പോൾ നീ ഭൂഖാകുലനായി അത്യന്തം വ്യസനിക്കുന്നു. ഈ ശോകം കേവലം അജ്ഞാനജന്യമാകുന്നു. ഉള്ളിൽ സ്നേഹമെന്നായ ശ്രീഹരിയുടെ സുസ്ഥിതവദനം കാണാൻ ശക്തനാകാത്തതുകൊണ്ട് ഇപ്രകാരം വ്യാകുലനാകുന്നു. എങ്കിലും എന്തുകൊണ്ട് പ്രാണനപേക്ഷിക്കുന്നില്ല? അതിന്റെ കാരണം കൌതുകപ്രിയനായ ഹരി ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു വ്യാഘ്രമുഖം അഴിച്ചു കളയുന്നു. ഭദ്രമൂർത്തി തിരോഹിതമായിട്ട് സ്വന്തം ദക്ഷിണമൂർത്തിയുടെ രൂപത്തെ പ്രകാശിപ്പിക്കുകയും ആവിധം നീന്റെ ഹൃദയത്തെ പുഷ്പകിതമാക്കി എന്നെന്നേക്കും നിന്നെ അനുഗതഭക്തനാ

ക്കിത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു! ഇതുതന്നെയാണ് മായ. ഇതുകൊണ്ടത്രേ വേദവിഭാഗകന്താവായ 'ശ്രീകൃഷ്ണദൈവപാത്രൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്' "ഹാസോ ജനോന്മാദകരീവമാവാ" — അതായത്, മായ ഭഗവാന്റെ നിഖിലമാനവമനോമോഹനകാരായ മധുരഹാസ്യമാകുന്നു. ശിശുവിന്റെ പ്രഹുല്ല വദനത്തിലെ അമൃതമയമായ ഹാസ്യം ഏതു മാതാപിതാക്കളുടെ മനസ്സിനെ ആനന്ദോന്മത്തമാക്കുന്നില്ല? യുവതിയുടെ കമനീയവും സ്ത്രീത്വവികസിതവുമായ ഓഷ്ഠരാധരം ഏതു യുവാവിന്റെ ഹൃദയത്തെയാണ് ആകർഷിക്കാത്തത്? ഭൗതിക സൗന്ദര്യത്തിന് ഇപ്രകാരമുള്ള ശക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ ഈശ്വരന്റെ ദിവ്യസൗന്ദര്യം അതിനേക്കാൾ അനന്ത ഗുണം ബലവത്താകുമെന്നുള്ളത് സംശയരഹിതമാകുന്നു. ആയുർഷികൾ അതിന്റെ മാധുര്യം നിന്തരമനുഭവിക്കുകയും ഭീഷണമായ രക്തമുത്തിയുടെ പിന്നിലും മനോഹരവും നിത്യസ്നേഹമയവുമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മധുര മുത്തിയുടെ സാക്ഷാൽക്കാരത്തിനായിട്ട് ആഗ്രഹിക്കുകയും ഒടുവിൽ സമ്പൂർണ്ണം സഫലകാമന്മാരാകുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അവർ ലോകനിയന്താവിന്റെ ചരണങ്ങളിൽ സദാ ഇപ്രകാരം പ്രാർത്ഥിച്ചിരുന്നു.

“മധുവാതാജ്ഞായതേ മധുക്ഷരനിസിന്ധവഃ
മാധപീർണസന്തോഷധിഃ മധുനകശമതോഷസോഃ
മധുമൽപാത്ഥിവരജഃ മധുദ്വൈതസ്മിനഃ പിതാ
മധുമാൻനോഽനസ്സതിമധുമാം അസ്തസ്മയുഃ മാ
ധപീർഗാവോഭവന്തുഃ

അതായതു, ഹേ വിശ്വേശ്വര! വായു എപ്രകാരം മാധുര്യത്തേ വർത്തിച്ചുകൊണ്ട് സഞ്ചരിക്കുന്നു, സാഗരവും നദികളും എപ്രകാരം മധുക്ഷരണം ചെയ്യുന്നു അപ്രകാരം ക്ഷപ്രീഹിയവാദികളെ ഉണ്ടാക്കി ഞങ്ങൾക്ക് മാധുര്യത്തേ നൽകിയാലും! രാത്രികാലവും ഉഷഃകാലവും മധുമയമാകട്ടെ, പൂർവ്വിയുടെ ധൂളികളും മധുമയമാകട്ടെ, പിതാവിനേപ്പോലെ ഉന്മഥവും മഹത്തുമായ ആകാശം ഞങ്ങൾക്കുമധുവിനേ വർത്തിക്കട്ടെ. ഉന്നതങ്ങളായ വൃക്ഷങ്ങൾ നാനാതരത്തിലുള്ള ഫലങ്ങളാൽ സുശോഭിതമായിട്ട് മധുമയമാകട്ടെ. സൂര്യദേവൻ മധുവിനേ വികിരണം ചെയ്യട്ടെ. ഞങ്ങളുടെ പശുക്കൾ സമധൂമായ ഭുഷേതേ പ്രദാനം ചെയ്തിട്ട് മധുമയമായി ഭവിക്കട്ടെ” മനുഷ്യൻ സ്വഭാവതഃ ആനന്ദമയനാണ്. അതിനാൽ ആനന്ദലബ്ധിക്കായി പരമാനന്ദമയനായ വിരാട് ചുരുക്കം നെ ശരണ പ്രാപിക്കുന്നു. സ്വഭാവേന ആനന്ദമയനായിരിക്കുന്നവന് നിരാനന്ദം എവിടെനിന്നു വരും? വിളക്കിനടുത്ത് അന്ധകാരം ഇരിക്കുകയില്ല. എന്നാൽ കണ്ണില്ലാത്ത ഭോഷത്താൽ വെളിച്ചം അന്ധകാരമായി തോന്നുന്നതുപോലെ ജ്ഞാനരാഹിത്യത്താൽ ആനന്ദമയ

നായ പുരുഷൻ സ്വയം നിരാനന്ദനെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. അജ്ഞാനത്താൽ മുൻപറഞ്ഞ ഭ്രമബുദ്ധി ഉണ്ടായാലും തന്മൂലം വസ്തുശക്തിക്ക് യാതൊരു വ്യത്യാസവുമുണ്ടാകുന്നില്ല. ആനന്ദമയൻ ആനന്ദമയനായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു, രജ്ജ രജ്ജവായിത്തന്നെ ഇരിക്കുന്നു. സ്പ്പ്തേ പ്രോലെ തോന്നിയാലും ഒരിക്കലും സ്പ്പ്തമാകുന്നില്ല.

എന്നാൽ, ഇതും സ്വപിക്യാർത്ഥം. എന്തെന്നാൽ, മനസ്സ് അജ്ഞാനത്താൽ ആവൃതമാകുന്നതുവരെ മനുഷ്യൻ സ്വസ്വരൂപത്തെ അറിവാൻ പ്രയത്നിക്കണം. അവൻ ക്ഷണനേരവും അലസനായിരിക്കരുത്. ഈ അസ്ഥിരതതന്നെയാണ് ജീവിതം. ഏതൊരു മനുഷ്യനിൽ ഈ പ്രാണസ്തന്ദനം ബലവത്തായിരിക്കുന്നു അവൻ അവിരേണ തന്റെ നിത്യരൂപത്തേയും ആനന്ദമയരൂപത്തേയും അറിഞ്ഞു കൃതാർത്ഥനാകും. യാതൊരുവന്റെ പ്രാണസ്തന്ദനം അതി മൂഢവായിരിക്കുന്നു അവൻ അജ്ഞാനത്താൽ അഭിഭൂതനാകുന്നു. തമസ്സിനാൽ ആവൃതമായ അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ അവന്റെ സ്വസ്വരൂപം ഒരിക്കലും പ്രതിബിംബിക്കുകയില്ല. രാജസബലത്താൽ തമസ്സിനേ ഭൂതീകരിക്കണം. ഒടുവിൽ രജസ്തമസ്സുകളെ ഉപേക്ഷിച്ച് ശുദ്ധസ്വരൂപപ്രഭിപത്താൽ തന്റെ പുണ്യതയെ മനസ്സിലാക്കി ജനനമരണ പ്രവാഹരൂപമായ സംസാരത്തിന്റെ പിടിയിൽ നിന്നും മോചനം പ്രാപിക്കണം. ഇതത്രേ ഉത്തമമായ ഏകമാർഗ്ഗം. “നാന്യുപനമാവിദ്യതേയനായ” തമോഗുണത്താൽ ആവൃതനായ മത്ത്യൻ താപത്രയങ്ങളുടെ കളിപ്പാവതന്നെയാണ്. ത്രിതാപത്തിന്റെ ആധിപത്യം അവനിൽ ഇതു പ്രബലമായതെന്ത്? അതു മുൻപറഞ്ഞതിനേ സമ്മതിയാൽ അനായാസേന ബോദ്ധ്യമാകും. പുണ്യൻ അജ്ഞാനശക്തിയാൽ അപുണ്യനെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. രാജാവ് താൻ യാചകനെന്നു ഭാവിച്ച് യാചകോചിതങ്ങളായ ആഹാരവിഹാരങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭുജത്തിന് ഒരിക്കലും ശമനമുണ്ടാകാത്തതുപോലെ സമിദാനന്ദസ്വരൂപനായ മനുഷ്യൻ താൻ ജന്മമൃത്യുജരാവ്യാധികളാൽ ഗ്രസിക്കപ്പെട്ടവനാണെന്ന് വിചാരിച്ച് സങ്കടത്തിന്റെ പരമകാഷ്ഠയേ പ്രാപിക്കുന്നു. രജപ്രഭാവത്താൽ തമസ്സ് നശിക്കുമ്പോൾ സ്വരൂപത്തിന്റെ ഉദയമുണ്ടാകുന്നു. അപ്പോൾ തന്റെ യഥാർത്ഥരൂപത്തേ അറിഞ്ഞിട്ട് മനുഷ്യൻ പരമാനന്ദമനുഭവിക്കുന്നു. വിരോധപുരുഷൻ വ്യാഖ്യാമവാധരിച്ചുകൊണ്ടു അവനെ പിന്നെ ഭയപ്പെടുത്തുകയില്ല. അപ്പോൾ സ്വമസ്സഭാകവും അവൻ മധുമയമായി തോന്നും.

(തുടരും)

രാജയോഗം.

പാഠം നൂ.

(തുടർച്ച)

സുഷ്ക സുഷ്കയിൽ ധ്യാനിക്കുന്നതു വളരെ ഉപയോഗമുള്ളതാണ്. നിങ്ങൾക്ക് അതിന്റെ ഒരു ദർശനം ഉണ്ടായതായിവന്നേക്കാം. ഇതാണ് ഏറ്റവും നല്ലവഴി. പിന്നീട് അതിന്മേൽ വളരെ നേരം ധ്യാനിക്കണം. അത് വളരെ സൂക്ഷ്മമായി, വളരെ പ്രകാശമാനമായ ഒരു നൂലാണ്. നട്ടെല്ലിനുള്ളിൽ കൂടിയുള്ള ഈ സചേതനമാർഗ്ഗം, ഏതൊന്നിൽ കൂടി നാം കണ്ഡലിനിയെ ഉണർത്തിക്കയറണമോ ആ മകുതിമാർഗ്ഗം ഇങ്ങനെയുള്ളതാണ്.

യോഗികളുടെ ഭാഷയിൽ സുഷ്കയുടെ രണ്ടറ്റവും രണ്ടു പത്മങ്ങളിലാണ്. താഴത്തെ അറ്റം കണ്ഡലിനിയുടെ ത്രികോണത്തിനു ചുറ്റുമുള്ള പത്മത്തിലും മുകളിലെ അറ്റം മൂലാവിലുള്ള പത്മത്തിലും. ഇവയ്ക്കു ഇടയ്ക്കായി നാലുപത്മങ്ങൾ, അതായതു വഴിയിൽ നാലുപടികൾ ഉണ്ട്.

ന-ാമത്	സഹസ്രാരം (മൂലാവിൽ)
മ	ഭൂമധ്യത്തിൽ
ര	തൊണ്ടയ്ക്കടിയിൽ
ന	ഹൃദയത്തിന്റെ നിരപ്പിന്
മ	നാഭിയ്ക്കു തിരെ
പ	നട്ടെല്ലിന്റെ ചുവട്ടിൽ

നാം കണ്ഡലിനിയെ ഉണർത്തി തലച്ചോറിൽ എത്തുന്നതുവരെ അതിനെ ഒരു പത്മത്തിൽ നിന്നു മറൊന്നിലേക്കായി പതുക്കെ ഉയർത്തണം. ഓരോ നിലയും മനസ്സിന്റെ ഓരോ പുതിയ അടുക്കിനോടു സദൃശമായിരിക്കുന്നു.

ശ്രദ്ധ.

നമ്മുടെ താൽക്കാലിക ധനസ്ഥിതിയും ഹിന്ദുധമ്മോലോരണവും.

നമ്മുടെ താൽക്കാലിക ധനസ്ഥിതി വളരെ ശോചനീയമാണെന്നും അതിൽ നിന്നും മുകതന്മാരായി കഠിനഭാരിദ്യബഹുജനങ്ങളെ ബാധിക്കാതിരിക്കാൻ വേണ്ടി എല്ലാപേരും അത്യന്തം ശക്തിയോടും സഹായം കൂടാതേയും ഉദ്യമിക്കേണ്ടതാണെന്നും, ഭാരതത്തിൽ സ്വല്പമെങ്കിലും ആലോചനാശക്തി ഉപയോഗിക്കുന്നവർക്കെല്ലാം പ്രത്യക്ഷമാണ്. വിദ്യാഭ്യാസം സിദ്ധിച്ചിട്ടുള്ളവർക്ക് കൂടിയും ആധുനിക ഭാരതീയരുടെ ഭാരിദ്യം എത്ര കഠിനമാണെന്ന് ഗ്രഹിക്കാൻ പ്രയാസം. സമ്പൽസ്ഥിതിക്കുള്ള കണക്കുകൾ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ഇപ്പോൾ വളരെ സൂക്ഷ്മമായി ഗണിക്കുന്നുണ്ട്. ഇവ നോക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ ഭാരിദ്യ വസ്ഥ എത്ര കഠിനമാണെന്നു കാണാം. യുദ്ധത്തിന് മുമ്പിൽ ൧൯൧൩, ൧൪-ലെ കണക്ക് കൊണ്ട് ഭാരതത്തിൽ ഒരു കോടി രൂപ വരുവു് ആണ്ടിൽ ൪൪ രൂപ അല്ലെങ്കിൽ ൩ പവൻ ആണ്. ഇപ്പോൾ സമ്പൽസമൃദ്ധിയിൽ അഗ്രസ്ഥാനം വഹിക്കുന്ന അമ്മേരിക്കയിലെ ഐക്യനാടുകളിൽ ആളൊന്നിന് ശരാശരി വരുവു് ൭൨ പവൻ ആണ്. ബ്രിട്ടീഷ് രാജ്യത്തിൽ ൫൦ പവനും, ജർമ്മനിയിൽ ൩൦ പവനും ജപ്പാനിൽ ൩ പവനും ആണ്. ആഹാരദ്രവ്യങ്ങളിലും ഇതുപോലെതന്നെ. ഭാരതത്തിൽ എല്ലാജനങ്ങളും ഒരു വിധത്തിൽ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നതിന് വളരെ ലക്ഷം ദൺ ധാന്യം ആവശ്യമുണ്ട്. ഇപ്പോൾ നാം കൃഷി ചെയ്യുന്നതുകൊണ്ട് ഇതിൽ നേരപകരിയിൽ കുറച്ചു കൂടുതലായ ൪൫൦ ലക്ഷം മാത്രമാണ്. തിരുവിതാംകൂറിൽതന്നെ നമുക്കു വേണ്ട അരിയും നെല്ലും ഏറിയാലോം വെളിയിൽനിന്നും വരുത്തേണ്ടിയിരിക്കുന്നുവെന്ന് എല്ലാപേരും അറിയാമല്ലോ. ഭാരിദ്യത്തിന്റേയും വിദ്യാഭ്യാസമില്ലായ്മയുടേയും ഫലമായി ജനങ്ങളുടെ ശരീരവസ്ഥയും വളരെ ക്ഷയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭാരതവും വിശേഷിച്ചു തിരുവിതാംകൂറും ഭയങ്കരമായ സ്വാംശീകരണരോഗങ്ങളുടെ നിത്യ രംഗസ്ഥലമായിട്ടുണ്ട്. ജനങ്ങളുടെ ആയുസ്സും ലവും ക്ഷയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ജനങ്ങളുടെ ശരാശരി ആയുസ്സ് ൫൧ വയസ്സാണ് ഭാരതത്തിൽ ൨൪ വയസ്സത്രേ ശരാശരി ആയുസ്സ്. ശിശുക്കളുടെ കാര്യം വളരെ ഭയങ്കരമാണ്. ഭാരതത്തിൽ ജനിക്കുന്ന ശിശുക്കളിൽ അഞ്ചിൽ ഒരുഭാഗം പ്രഥമവയസ്സിൽതന്നെ മരിക്കുന്നു. ഇംഗ്ലണ്ടിൽ തന്നെപ്പോലും കഠിനമാണെന്നെങ്കിലും പതിമൂന്നിലൊരുഭാഗം മാത്രമേ പ്രഥമവയസ്സിൽ മരിക്കുന്നുള്ളൂ. ശിശുക്കളുടെ ഏക ആഹാരമായ പശുവിൻപാലിന് ലണ്ടനിൽ വിൽക്കുന്ന വിലയിൽ ഏകദേശം ഈ ട്രിപ്പിളമാണ് തിരുവനന്തപുരത്തെ വിൽക്കുന്ന വില. രാജ്യങ്ങളുടെ ധനസ്ഥിതി നോക്കുമ്പോൾ തിരുവനന്തപുരനിധാപതികൾ പാലിന്

ലണ്ടൻ കാർ കൊടുക്കുന്നതിൽ ൩൦ മടങ്ങ് വിലകൊടുക്കുന്നുണ്ട്. ഇത്ര ആപൽക്കരമായിരിക്കുന്ന കുറിനടാരിദ്രത്തിന്റെ കാരണങ്ങൾ എന്തെല്ലാമാണെന്ന് ഭാരതത്തിൽ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരായ പണ്ഡിതന്മാർ ആരാഞ്ഞതിൽ പ്രധാനകാരണം നമ്മുടെ പ്രാചീനമാതിരിയിൽ അപരിഷ്കൃതരീതിയിൽ നടത്തുന്ന കൃഷിയുടേയും, വ്യവസായങ്ങളുടേയും ദ്രവ്യവൽസരശക്തിക്കുറവ് തന്നെയാണെന്ന് കണ്ടുപിടിയിരിക്കുന്നു. ഇതിന് ഉദാഹരണം ജപ്പാൻ രാജ്യത്തിൽ ഒരേക്കർ നിലത്തുനിന്നും കിട്ടുന്നതിൽ മിക്കവാറും മൂന്നിലൊരുകൾ നെല്ലുമാത്രമേ നമ്മുടെ കൃഷി കൊണ്ടു നമുക്കു ലഭിക്കുന്നുള്ളൂ. തിരുവിതാംകൂറിൽ തന്നെ പരിഷ്കൃതരീതിയിൽ ശരിയായ വിത്തുകൾ ഉണ്ടാക്കിയും ശരിയായ ഉരങ്ങൾ ഇട്ടും കാലഭേദം അനുസരിച്ചുള്ള കൃഷി നടത്തിയാൽ നെല്ലും അരിയും അന്യദേശങ്ങളിൽനിന്നും ഇറക്കുമതി ചെയ്യേണ്ട ആവശ്യമേ ഇല്ലാതാകൂ. അപ്പോൾ നാം വരുത്തുന്ന അരിയുടേയും നെല്ലിന്റേയും വില മുഴുവനും ഈ രാജ്യത്തിൽ തന്നെ കിടന്ന് കൃഷി കരേക്കൂടി പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും വ്യവസായങ്ങൾ ശരിയായ വിധത്തിൽ ആരംഭിക്കുന്നതിനും വ്യവസായരീതി അന്യരാജ്യങ്ങളിൽചെന്ന് വളരെക്കാലം താമസിച്ച് അഭ്യസിക്കുന്നതിനും വേണ്ടപണം നമുക്കു ലഭിക്കുന്നതാണ്. ഇപ്പോൾ ബർമ്മയിലെ നെല്ലിനും അരിക്കും വിലക്കുറയുവാൻ കാരണം തന്നെ വിശേഷമാണ്. ബർമ്മയിൽ കൃഷി പ്രാചീനരീതിയിൽ നടത്തുന്നു. ജലത്തിന്റെ പെരുകയും ഉള്ളതുകൊണ്ടും ഭൂമിക്കു ഉരം സദാ നദികളിൽനിന്നും കിട്ടുന്നതിനാലും അവിടെ ധാരാളം വിളവും ലഭിക്കുന്നു. ഈ നെല്ല് പ്രധാനമായി യൂറോപ്പിലും അമേരിക്കയിലും അയച്ച് ബർമ്മാക്കാർ ധനം സമ്പാദിച്ചുവന്നു. എന്നാൽ ഈയിടെ സയാന്മാരാജ്യത്തിലും ഫ്രഞ്ചുകാരുടെ അധീനത്തിൽ ഇരിക്കുന്ന കൊച്ചിൻചൈനയിലും പരിഷ്കൃതരീതിയിൽ കൃഷി നടപ്പിൽവരുത്തിയതുകൊണ്ട് അവിടത്തെ വിളവ് വളരെ വലിയു അരിയും നെല്ലും യൂറോപ്പിലും മറ്റും സഹായവിപയ്ക്ക് വിറ്റു. ബർമ്മാനെല്ലിന് ചിലവ് ഇല്ലാതെ ആയി. നമ്മുടെ വ്യവസായങ്ങളുടെ സ്ഥിതി ഇതിലും കഷ്ടമാണ്. ഗവൺമെൻറ് വ്യവസായത്തെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാത്തതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ വ്യവസായങ്ങൾ നശിക്കയും വ്യവസായരീതി പരിഷ്കരിക്കാത്തതുകൊണ്ട് വ്യവസായങ്ങൾമൂലം അരിപ്പിന്മൂലം കാലംകഴിക്കാനല്ലാതെ ധനസമ്പാദനത്തിന് എന്നല്ല സുഖമായ ജീവിതത്തിനുംകൂടി നിവൃത്തി ഇല്ലാതെ ആയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അപരിഷ്കൃതരീതിയിലുള്ള കൃഷിയും വ്യവസായവും നമുക്ക് മുൻകാലങ്ങളിൽ ഭോഷം ഉണ്ടാക്കാത്തതെന്താണെന്ന് ജനങ്ങൾ ചോദിച്ചേക്കാം. മുൻകാലങ്ങളിൽ അന്യദേശീയർക്ക് ഇവിടെവന്നു കമ്പവടം ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ഇല്ലായിരുന്നു. അന്യദേശങ്ങളിലും അക്കാലത്തു കൃഷിയും വ്യവസായവും ഉൽകൃഷ്ടരീതിയിൽ നടത്തിവന്നില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യനുമുമ്പും ജഡവിജ്ഞാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് സ്വജീവിതം

മുഴുവനും ത്യാഗം ചെയ്ത ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ ശാസ്ത്രചെയ്യുടെ ഫലമായി കൃഷിയിലും വ്യവസായത്തിലും പരിഷ്കരണങ്ങൾ കണ്ടു പിടിക്കപ്പെട്ടു. ജനങ്ങളുടെ നന്മയ്ക്ക് വേണ്ടി നടത്തിവന്നതും സ്വജനങ്ങളുടെ അധീനതയിലും ആയിരുന്ന അവിടത്തെ ഗവർണ്മെന്റുകൾ ഈ പരിഷ്കൃത രീതിയെ ഗവർണ്മെന്റു സഹായത്തോടു കൂടി ബഹുജനങ്ങളുടെ ഇടക്ക് പ്രചാരപ്പെടുത്തി. തീക്കപ്പൽ മോട്ടോർ വാഹനങ്ങൾ ഇവ പരന്നതോടുകൂടി അന്യ ദേശീയക്ക് ഭാരതത്തിൽ അവർ ഉണ്ടാക്കുന്ന സാമാനങ്ങൾ വിൽക്കുന്നതിനും അവക്ക് സാമാനം ഉണ്ടാക്കാൻ ആവശ്യമുള്ള റബ്ബർ, എണ്ണക്കുരുക്കൾ, കൊപ്ര മുതലായവ അവർ നിശ്ചയിക്കുന്ന വിലക്കു വാങ്ങുന്നതിനും വേണ്ട സൗകര്യങ്ങൾ ലഭിച്ചു. ഇപ്പോൾ നാം കൃഷി ചെയ്യുണ്ടാക്കുന്ന സാധനങ്ങൾ എല്ലാം അവർ പറയുന്നവിലക്ക് നാം കൈക്കൊണ്ടും അല്ലെങ്കിൽ വിൽക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന് അത്യാവശ്യമായ സാമാനങ്ങൾ കൂടിയും ഉടക്കൊൻമുണ്ട്, ദീനചികിത്സക്കുള്ള മരുന്നുകൾ, വിളക്ക് കത്തിക്കാൻ എണ്ണ, പോകാനുള്ള വണ്ടിയും റെയിൽവേയ്ക്കും മോട്ടോർവണ്ടിയും അതിനുവേണ്ടപെറ്റ് റോളും സകലസാമഗ്രികളും അവർ പറയുന്നവിലക്ക് നാം വാങ്ങണം. മോട്ടോർ പ്രചാരത്തോടുകൂടി ഉറുനാടുകളിലും വാടേശിയരുടെ വ്യാപാരശക്തി പ്രവർദ്ധിച്ച് ജനങ്ങളുടെ ദ്രവ്യം അന്യദേശത്തേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നു. കടൽയാത്രക്കുള്ള കപ്പലുകളും കപ്പലുകൾ അടുക്കാനുള്ള തുറമുഖങ്ങളും സംപൂർണ്ണമായി അന്യദേശീയരുടെ അധീനതയിലും ആണ്.

ഈ ആപൽക്കരമായ അവസ്ഥയിൽ ജനങ്ങൾ എത്തിയിരിക്കുന്നു. നാശിക്കുവാൻ ഈ അപകടസ്ഥിതി വലിക്കും എന്നും ഇതിന് പരിഹാരങ്ങൾ ഉണ്ടെന്നും ഇവയെ ജനങ്ങളുടെ ഇടക്ക് പ്രചാരപ്പെടുത്തുന്നതിനു സ്വാതന്ത്ര്യം തിരെ ഇല്ലാത്ത അസംഖ്യം മഹാത്മാരുടെ യത്നം അത്യാവശ്യമുണ്ട്. ഭാരതത്തിൽ ഇങ്ങിനെ ഈ വിഷയത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രവൃത്തികളും നമ്മുടെ ഇടക്ക് തിരുവിതാംകൂറിൽ കാണുന്നതായ യത്നങ്ങളും നോക്കുമ്പോൾ സ്വാതന്ത്ര്യവിപ്ലവനന്മാരായ നേതാക്കന്മാരുടേയും പ്രചാരകന്മാരുടേയും ആവശ്യം എത്ര അനിവാര്യമായിരുന്നിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളത് ജനങ്ങൾക്ക് ബോധപ്പെടുന്നതാണ്. ഭാരതത്തിൽ പാശ്ചാത്യരീതിയിൽ ശാസ്ത്രചെയ്യ ധനാഭിവൃദ്ധിക്ക് അത്യാവശ്യമാണെന്ന് കണ്ടു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്താൻ സി. ജെ. എൻ. താത്താ, തന്റെ സ്വന്തത്തിന്റെ നേതൃപത്നി അംഗമായ നാലു പക്ഷം രൂപ ശാസ്ത്രചെയ്യുകയായി വിട്ട് മൈസൂർ ഗവൺമെന്റിന്റെ സഹായത്തോടുകൂടി താത്താ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഏല്പിട്ടു. ഇവിടെ രസതന്ത്രത്തിലും വിദ്യുത് ശക്തിപ്രായോഗികമാർഗ്ഗങ്ങളിലും ചെയ്യും പരിശീലനവും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. രണ്ടു ഉദാരചിത്തന്മാരായ വക്കീലന്മാരുടെ ഭാഗമുമാണ് മഹാനായ അശുതോഷ്മുക്കർജി കൽക്കത്താസർവകലാശാലയിൽ രസതന്ത്രത്തിലും പ്രകൃതിശാസ്ത്രത്തിലും ശാസ്ത്രചെയ്യ്ക്ക് വേണ്ട ഏല്പാടുകെ

യ്ക്കിട്ടുണ്ട്. അസംഖ്യം ജനങ്ങളുടെ നഹായത്തോടുകൂടി പരസ്പരസഹായങ്ങൾ വലിച്ച് കമ്പവടത്തിനും വ്യവസായത്തിനും രോഗനിവാരണത്തിനും കൂടി സഹായിക്കുന്ന സംഘങ്ങൾ ഏറ്റെടുത്താൻ ശ്രമിക്കണം. ഇവിടെ ധനസ്ഥിതി നന്നാക്കാൻ ഉള്ള ശ്രമങ്ങൾ നമ്മുടെ നവനബാങ്കുകളും, കമ്പനികളും ആണ്. ബാങ്കുകൾ എല്ലാംഭീമമായ പലിശക്ക് പണം കടം കൊടുത്ത് സാധുക്കളുടെ ദാരിദ്ര്യം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതല്ലാതെ കമ്പവടത്തെ സഹായിക്കാനോ വ്യവസായാഭിവൃദ്ധിക്കോ വലിയസഹായം ഒന്നും ചെയ്യുന്നില്ല. സ്വാർത്ഥതയിൽ ഇല്ലാതെ ബഹുജനങ്ങളുടെ നന്മക്കുവേണ്ടി ജീവിതാഗ്രഹം ചെയ്യുന്നവർക്കു ഇപ്രകാരം ഉള്ള ബാങ്കുകൾ ഏറ്റെടുത്താൻ യത്നിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. നമ്മുടെ കമ്പനികളുടെ കാര്യം പറയണമെന്നില്ലല്ലോ. പണം സമ്പാദിക്കാനുള്ള അതിമോഹംകൊണ്ട്, നടത്താൻപോകുന്ന വ്യവസായം അശേഷം അഭ്യസിക്കാതെ കമ്പനി ആരംഭിക്കുന്നു. വ്യവസായംശരിയായി ഏറ്റെടുത്തിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ കൊണ്ടുവന്ന് അതിനുമേൽ പണം സമ്പാദിക്കാൻ ശ്രമിക്കാതെ ആദ്യമേതന്നെ ജനങ്ങളുടെ പണം സ്വാധീനമാക്കാനുള്ള വഴികൾ സ്വീകരിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് വിശ്വാസം ഇല്ലാതെത്തക്കതാണ്. സ്വാർത്ഥവിഹീനതയുടെ ഭയങ്കരമായ ചോഷം ആണ് നാം ഇവിടെ കാണുന്നത്. കൃഷിരീതികൾ പരിഷ്കരിപ്പിക്കുന്നതിനോ നമ്മുടെ കൃഷിക്കാർക്ക് ആദായം കൊടുക്കുന്നതേൻ ശേഖരിക്കുന്ന വ്യവസായം കോഴി മുതലായ ജന്തുക്കളെ വളർത്തുന്ന വ്യവസായം മത്സ്യം വളർത്തുന്ന വ്യവസായം ഇവ ബഹുജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രചാരപ്പെടുത്തുന്നതിനോ യാതൊരു യത്നവും ഇപ്പോൾ കാണുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട് നമ്മുടെ ധനസ്ഥിതി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് അത്യാവശ്യമായ സകലമാർഗ്ഗങ്ങളിലും നമുക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നതിന് സ്വാർത്ഥവെടിഞ്ഞ ബഹുജനങ്ങളുടെ നന്മക്ക് യഥാർത്ഥമായി പരിശ്രമിക്കാൻ തയ്യാറായിട്ടുള്ള മഹാത്മാരെ സ്പഷ്ടിക്കുകയാണ് നമുക്ക് ഇപ്പോൾ അത്യാവശ്യമായിട്ടുള്ളതെന്നു സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടല്ലോ. ഭാരതത്തിൽ ഇപ്രകാരം ഉള്ള മഹാത്മാരെ ഉണ്ടാക്കാനുള്ള ഏകമാർഗ്ഗം ഹിന്ദുധർമ്മോദ്ധാരണം അല്ലാതെ വേറെ ഒന്നും ഇല്ലെന്ന് സതർക്കം സോഭാഹരണം ഞാൻ അടുത്ത ഒരു അവസരത്തിൽ വിവരിക്കുന്നതാണ്.

ജന്മതിഥി.

ധനു ചൊതിയതി കൃഷ്ണ പക്ഷ സപ്തമി, ശ്രീ ശ്രീശാരദാമണി ദേവിയുടെ ജന്മതിഥിയാണ്.